Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши. 11 СЕНТЯБРЬ 1973 й. СЕШАНБА № 213 (2197). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тонгги газеталарда

☆ Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгаши, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга йўллаган табрик телеграммаси эълон қилинган.

«Азиз ўртоқ Брежнев, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети Сизга социалистик давлатимизнинг энг юксак унвони —Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвони берилганлиги билан Сизни ғоят хурсандлик ва қардошларча самимият билан қутлайдилар ҳамда Болгария коммунистлари, барча авлод меҳнаткашлари, бутун болгар халқи Сизга чуқур ҳурмат, самимий муҳаббат билан қараётганликларини ва Сиздан ғоят миннатдор эканликларини изҳор қиладилар», дейилади телеграммада.

☆ Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Олмаотада ўтказилган V конференцияси 9 сентябрда ўз ишини тугаллади.

Л. И. Брежнев Болгария Халқ Республикаси қаҳрамони

СОФИЯ, 8 сентябрь. (ТАСС). БТА агентлигининг хабарида бундай дейилади: Болгария Халқ Республикасининг давлат кенгаши қарор қилди: Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун курашчи ўртоқ Л. И. Брежневга Болгария Халқ Республикасининг қаҳрамони унвони берилсин. Фармонда айтиладики, Л. И. Брежнев Болгар—Совет дўстлигини ривожлантириш, мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш ҳамда Болгария Халқ Республикасида социализм қуриш ишидаги ғоят катта хизматлари учун, гитлерчилар фашизмини тор-мор келтиришда ва халқларни озод қилишда актив қатнашганлиги учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг коммунизм қуришдаги ленинча бош йўлини ва совет давлатининг тинчлик сиёсатини ишлаб чиқишга ва амалга оширишга шахсан ҳисса қўшганлиги учун, марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси йўлида, социалистик ҳамдўстликни, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳамда миллий озодлик курашининг сафларини жипслаштириш йўлида, ялпи тинчликни, халқлар ўртасида ҳамкорлик ва дўстликни мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай қилаётган фаолияти учун шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

1973 БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ МЕҲНАТ ВАХТАСИ

КАМ МАБЛАҒ САРФЛАБ КЎПЛАБ, СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК!

Байрам шарафига

«Куч ва маблағларни кам сарфлаган ҳолда кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз» — газ аппаратлари заводи ишчилари ана шундай шиор остида меҳнат қилиб, социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Корхона цехларида шу кунларда Улуғ Октябрнинг шонли 56 йиллиги шарафига вахта қизитиб юборилди. Заводнинг ҳар бир ишчиси ана шу айёмга муносиб совғалар билан бориш иштиёқида суръатга-суръат қўшиб ишламоқда.

Корхона коллективи ҳал қилувчи йил топшириқларини бажаришда қувончли ютуқларни қўлга киритаётир. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича саккиз ойлик план муддатидан илгари бажарилди. Пландан ташқари 30 минг сўмликдан зиёд буюмлар тайёрланди.

Мусобақа ғолиблари ҳар томонлама рағбатлантириб келинмоқда. Газ аппаратчиларнинг шу йилнинг иккинчи кварталида эришган зафарлари муносиб тақдирланди. Турдош корхоналар ўртасидаги юксак кўрсаткичлари эвазига улар нефть ва газ саноати ходимлари пойтахт область касаба союзлари комитетининг дипломи билан мукофотландилар. Ана шу мукофот коллективни янги зафарларга чорламоқда.

Шу кунга қадар истеъмолчилар корхона ёрлиғи ёпиштирилган 90 мингдан зиёд икки комфорли газ плитаси, минглаб инжекцион горелкалар, кўчма стол плиталари олишди. Ишчилар йиллик планни 26 декабрда адо этиш, топшириққа қўшимча 40 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳаракат қилмоқдалар. Ўзаро беллашувда заводнинг М. Мусаев, Х. Саъдиев, А. Анъаньев сингари пешқадамлари барчага намуна бўлишаётир.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводининг азамат машинасозлари она-Ватанимиз пахтакорлари учун минглаб пахта териш комбайнлари тайёрлаб бермоқдалар. Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган корхона коллективи меҳнат соҳасида катта ютуқларни қўлга киритмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг 15 цехида меҳнат қилаётган бир группа пешқадам ишчилардан (чапдан ўнгга) слесарь Р. Яфасов, Н. Поткупаев, С. Ибрагимова, токарь Ю. Степаненко, мастер — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов, мастер В. Чернишев ва смена мастери М. Мифахуддинов ўртоқлар.

● Қурилиш майдонларида

ИЛҒОРЛИКНИ ҚЎЛДАН БЕРМАЙ

Никос Мичиулис бошлиқ комплекс бригада аъзолари Москвалик ташаббускор бинокор Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрат методи бўйича меҳнат қилмоқда. Янгиликнинг шарофати туфайли бригада коллективи ойлик ва квартал планларини ошириб бажаришга эришяпти. Улар йил бошидан бери бошқарма бригадалари ўртасидаги меҳнат беллашувида илғорликни қўлдан бермай келаётибди.

Н. Мичиулис бошлиқ коллектив шу кунларда Кафанов кўчасида 40 квартирали турар жой биноси қурилишида иш олиб бормоқда. Улар монтаж ишларини тез ва сифатли қилиб бажаришга бор куч ва имкониятларини сарф қилмоқдалар. Бунда бригаданинг А. Юрьтьев. Р. Одилов, И. Чудовин сингари бинокорлари алоҳида ўрнак кўрсатмоқдалар.

Н. Мичиулис бошлиқ бригада аъзолари йил бошидан бери унумли меҳнат қилиб, қурилишлар муддатини қисқартиришга эришмоқдалар. Улар Куйбишев районидаги «Ц—1—Б» микрорайонида 40 квартирали турар жой биносини муддатидан уч ой олдин фойдаланишга топширган эдилар. Бригада коллективи шу кунларда ҳал қилувчи йилнинг план ва топшириқларини октябрь ойида бажариш шиори остида меҳнат қилмоқдалар.

Аҳолига қулайлик

МАҲАЛЛАДА ЦЕХ-МАГАЗИН

Октябрь районидаги «Пахтакор» маҳалласида ҳашар йўли билан нонвойхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. У Тошкент нон комбинатининг иккинчи филиали ҳисобланади.

Бу ерда ўрнатилган иккита тандирда ҳар куни 500 килограмм нон ёпилади. Тайёр нонлар цех ёнидаги озиқ-овқат магазинига чиқарилади.

Худди шундай цех-магазинлар бошқа маҳаллаларда ҳам қурилади.

Ўз-ўзига хизмат усули

Бугун

Чилонзордаги 32-«Наврўз» магазинида харидорлар ўз-ўзига хизмат қила бошладилар. «Маданият» маҳалласи аҳолиси бундай қулайликдан мамнун бўляпти.

Район озиқ-овқат савдоси бўлимининг бошқа корхоналари ҳам аҳолига ана шундай совға ҳозирладилар. 19-кварталдаги 21-, Қатортолдаги 22-, Дўмбираободдаги 23-магазинлар ҳам савдонинг ана шу усулига ўтказилди.

Ўз-ўзига хизмат қилиш усулида штатларнинг қисқарилишидан йилига 6 минг сўмгача иқтисод қилинади. Товар обороти ҳажми ошади. Беш йиллик охиригача яна 12 та магазин ана шу усулга ўтказилади.

«Агрегат» заводининг ишчан коллективи пахта териш комбайнлари учун кўплаб редукторлар тайёрлаб бермоқда. Корхона ишчилари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этмоқдалар. Хар куни корхонанинг маҳсулот жўнатиш полигонидан қишлоқ механизаторлари адресига юзлаб комплект редукторлар ҳамда эҳтиёт қисмлар жўнатилади.

СУРАТДА: 20-цехнинг зарбдор слесари коммунистик меҳнат зарбдори Анатолий Мавренков навбатдаги редукторни йиғмоқда.

Комсомол ташкилотларида

Республиканинг махсус комсомоллар отряди Набережние Челни шаҳридаги улкан автомобиль заводи қурилишига жўнаб кетди. Отряд составида бинокорлар, монтажчилар, шоферлар бор. Улар Бутуниттифоқ зарбдор қурилишида СССР 50 йиллиги номли интернационал отряд составида меҳнат қиладилар.

Москва радиотехника, электроника ва автоматика институтининг агитбригадаси республикадаги зарбдор комсомол қурилишлари қатнашчилари ҳузурида лекция ва концертлар билан чиқди. Ватанимиз пойтахтидан келган меҳмонлар Тўямўйин гидроузели ва Чорвоқ ГЭСи қурилишида бўлдилар, Қарши даштини ўзлаштирувчилар билан учрашдилар.

(УзТАГ).

Бутун мамлакат Тошкент экранида

ТЕЛЕВИЗИОН ФИЛЬМЛАР V БУТУНИТТИФОҚ ФЕСТИВАЛИ ОЧИЛДИ

Экран ва телевизион антеннадан иборат эмблема Ўзбекистон пойтахтини безатди — унинг алоҳида моҳияти бор. Чунки бу эмблема миллион-миллион зангори экран олдида йиғилувчи энг катта аудиториянинг рамзи, мамлакатимизда санъат ҳақиқатини томошабинларга намоён этувчи барча студияларнинг рамзидир.

Тошкентда ўтказилаётган бешинчи Бутуниттифоқ фестивалининг катта экрани кейинги йилларда телевизион фильмлар соҳасида яратилган энг яхши асарларни кўрсатади.

Фестиваль 10 сентябрда очилди. Шу катта кўрик қатнашчилари—мамлакатимиздаги телевизион студиялар ва киностудияларнинг ижодий ходимлари Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари Тошкентдаги округ офицерлар уйининг катта залида йиғилишди.

Фестиваль ташкилот комитети раисининг ўринбосари — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат телевидение ва радиоэшиттириш комитетининг раиси У. Ё. Иброҳимов кечани очди.

СССР Министрлар Совети Давлат телевидение ва радио эшиттириш комитетининг раиси С. Г. Лапин ўз нутқини телевизион фильмлар Тошкент кўригининг вазифаларига бағишлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов телевизион фильмлар V Бутуниттифоқ фестивали қатнашчиларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати номидан табриклади. У ўз нутқида телевизион фильмлар ижодкорларига самарали фаолият, янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Тошкент салмоқли бир «эстафета»ни қабул қилиб олди. Ўтган фестивалдан бери мамлакатимизнинг телевизион студиялари ва киностудиялари ойнаи жаҳон учун 600 дан ортиқ фильм яратди. Шулардан 109 таси Тошкент кўригига келтирилган.

Бу фильмлар мамлакатимиз ҳаётидаги энг муҳим, энг ёрқин босқичларни: Коммунистик партия, барча совет кишиларининг мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини равнақ топтириш, ленинча халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш, бутун дунёда тинчлик учун курашини акс эттиради.

«Тинчлик программаси амалда» ва «Рейндаги учрашув» деган публицистик ленталар бутун дунё диққат бериб кузатиб борган энг муҳим воқеалар —КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг Америка Қўшма Штатлари билан Германия Федератив Республикасига қилган сафарларига бағишланган. Тошкент экранида шу фильмлар кўрсатилади.

Совет телевидениесининг катта программасига неча ўнлаб студиялар ўз ҳиссасини қўшмоқда. Барча иттифоқдош республикалар телевизион студияларининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган «Бузилмас иттифоқ» туркуми устида олиб борган ишлари биргалашиб ижод этишнинг ёрқин бир намунаси бўлди.

Мана шу кўрикда ижодкор инсонга марказий ўрин берилди. Публицистик, ҳужжатли, бадиий ленталар ижодий вазифани турлича ечиши билан ҳар бири беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йили вахтасини заводлар, қурилишлар, далалар, лабораторияларда ўтаётган совет кишиларининг илҳом сарчашмаларини, эътиқод, ижодиёт ва меҳнат куч-қувватини акс эттиришга ҳаракат қилади.

Фестивалга тақдим этилган 20 га яқин фильм ишчилар синфига бағишланган.

Миллион-миллион томошабинлар санъат байрамида қатнашадилар — фестиваль фильмлари Тошкент телемаркази ва Ўзбекистоннинг бошқа телемарказлари орқали кўрсатиб турилади. Бир қанча ленталарни киноэкранда ҳам кўриш мумкин бўлади. Кўпчилик телевизион томошабинларнинг таассуротлари фестиваль якунларини чиқаришга ёрдам беради.

Бадиий фильмлар, ҳужжатли фильмлар, телефильм концертлар бўйича тузилган жюрилар ғолибларни айтиб беради.

Энг яхши лента яратувчиларни тўртта бош соврин ва 9 та бошқа совринлар, шунингдек Тошкент шаҳрининг соврини ва Тошкент томошабинларининг соврини, ижодий союзлар ва ташкилотлар таъсис этган мукофотлар кутмоқда.

Фестиваль давом этадиган 12 кун мобайнида турли студияларнинг ижодиёти билан танишишлар, мунозаралар, фестиваль қатнашчиларининг завод ва дала меҳнаткашлари, олим ва жангчилар билан учрашувлари ўтказилади.

Социалистик мамлакатлар телевидение ходимлари ва кино усталари Тошкент фестивалига меҳмон бўлиб келишди.

Фестивалнинг тантанали очилиш маросимида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов иштирок этдилар.

...Шундай қилиб, залда Бутуниттифоқ фестивалининг бонги янгради. Радиотўлқинлар бу оҳангларни бутун мамлакатга таратди.

Фестиваль очилиш куни унинг қатнашчилари В. И. Ленин ҳайкалига гулдасталар қўйишди, В. И. Ленин марказий музейининг филиалини бориб кўришди.

(ЎзТАГ).

● Тошкент—Чимкент мусобақаси

ТАЖРИБА АЛМАШИЛДИ

«Минглар шартномасм»га қўшилган Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинати ва Чимкент ип газлама комбинати коллективлари ўзаро мусобақадош.

Яқинда бир гуруҳ Тошкент тўқимачилари корхона бош инженери ўринбосари А. М. Пивкина раҳбарлигида қардош Қозоғистоннинг Чимкент шаҳрида бўлиб, ип-газлама комбинатида ярим йиллик социалистик мусобақа натижаларини якунладилар.

Ҳар иккала корхона коллективи — тошкент ва чимкентлик тўқимачилар тўққизинчи беш йилликнинг биринчи ярмида улкан меҳнат зафарларига эришди. Ҳар иккала коллектив ярим йиллик маҳсулот топшириш ва маҳсулот реализация қилиш планларини муваффақиятли бажарди. Лекин чимкентликлар пландан ташқари кўп калава ва хом сурп ишлаб чиқаришди. Электр энергияси ва иссиқлик энергиясини тежашда ҳам чимкентлик тўқимачиларнинг қўли баланд келди.

Чимкентлик ва тошкентлик мусобақадошлар келгусидаги режа ва планлари ҳақида суҳбатлашдилар.

БЕРУНИЙГА БАҒИШЛАНДИ

8 сентябрда Берунийда шаҳар жамоатчилигининг Ўрта Осиёлик буюк қомусчи олим Абу Райҳон Беруний туғилган куннинг 1000 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда меҳмонлар — Москва, Боку, Киев, Тошкент ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан келган олимлар ҳам қатнашди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуродов кириш нутқи сўзлаб мажлисни очди.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиали президиумининг раиси, тарих фанлари доктори С. Қ. Камолов Абу Райҳон Беруний туғилган куннинг 1000 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

СССР Фанлар академияси президиуми ижтимоий фанлар бўлимининг илмий секретари, тарих фанлари доктори В. А. Кунаев, Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг академиги А. С. Сумбатзода, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик И. М. Мўминов, техника фанлари доктори, Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси А. Н. Боголюбов ва бошқалар ҳам мажлисда нутқ сўзлашди.

Тантанали мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, КПСС Марказий Комитети фан ва ўқув юртлари бўлими секторининг мудири С. С. Хромов қатнашдилар.

Шу куни шаҳар марказида тантанали вазиятда Абу Райҳон Берунийга ҳайкал очилди.

(ЎзТАГ).

МЕТРОЧИЛАР ОШХОНАСИ

«Муқимий» станциясини бунёд этаётган метрочиларга овқатлар термосларда келтирилларди. Эндиликда бундай хизматга барҳам берилди. Ер ости қурувчиларга янги ошхона хизмат қила бошлади.

«С[illegible]рҳод» станциясида ҳам ана шундай ошхона ишга туширилди.

Осиё ёзувчилари Тошкентда

Кеча

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг таклифига биноан Осиё ва Африка мамлакатлари Олмаота конференцияси қатнашчиларидан бир группаси Тошкентга келди. Улар орасида таниқли совет ёзувчилари билан бирга Ҳиндистон, Покистон ва Бангладеш республикасининг ижодкорлари бор.

Меҳмонлар бир ҳафта давомида пойтахтнинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар. Бухоро ва Самарқанд шаҳарларини бориб кўрадилар. «Ўзбекфильм» киностудиясида, Тошкент Давлат университетида, бир қатор колхоз ва совхозларда ижодкорлар билан учрашувлар, шеърият кечалари ўтказилади. Шунингдек, меҳмонлар билан ўзбек ёзувчилари думалоқ стол атрофида адабиётнинг муҳим проблемалари ҳақида ўзаро фикр алмашадилар.

Халқаро лекторлар мактаби

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтида халқаро мавзуларда лекциялар ўқийдиган лекторлар тайёрловчи махсус мактаб очилган эди. Олий ўқув юртининг 20 ўқитувчиси мактаб тингловчиси бўлди.

Кеча

мактабнинг бу йилги машғулотлари бошланди. Унда ҳозирги халқаро аҳволнинг муҳим воқеаларига бағишланган лекциялар ўқилди.

Лекцияларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лекторлари ўқишмоқда. Икки йиллик мактабни битириб чиққан ўқитувчиларга халқаро лектор гувоҳномаси топширилади.

Девне мураниабад минерал ўғитлар комбинати Болгариянинг энг йирик қурилишларидан бири. Бу йирик химия марказн Софиядаги «Химпроект» илмий тадқиқот институти совет мутахассисларининг ёрдами билан ишлаган лойиҳа бўйича қурилмоқда.

СУРАТДА: янги комбинатнинг бош бошқарув пульти.

БТА—ТАСС фотоси.

Жаҳон ойнаси

☆ ПХЕНЬЯН. Корея Республика деб эълон қилинган пайтдан бери ўтган йигирма беш йил мобайнида КХДР металлургия саноати ғоят ривож топди. Асосий металлургия агрегатлари модернизация қилинганлиги, илғор технология жорий этилганлиги туфайли металлургия корхоналарининг қуввати кўпайди, пўлат, чўян, прокат ишлаб чиқариш ортди.

Халқ ҳокимияти йиллари мобайнида мамлакатда қора металлургиянинг кучли базаси барпо этилди. «Хванхэ» металлургия заводи, Ким Чак номидаги металлургия заводи, Сончжин пўлат қуйиш заводи тўла ишлаб чиқариш циклига эга бўлган замонавий корхоналарга айланди. Ҳозирнинг ўзидаёқ КХДРда йилига 2.5 миллион тонна пўлат эритилмоқда, Бу миқдордаги пўлат мамлакатнинг ички эҳтиёжларини тўла-тўкис қондиради ва бошқа мамлакатларга пўлат экспорт қилиш имконини беради.

☆ БЕЛГРАД. Загребдаги замонавий санъат галереясида Владимир Маяковский ҳаёти ва ижодига бағишланган катта виставка очилди. Виставкага атоқли совет шоирининг урушдан олдин нашр этилган, шунингдек, сўнгги вақтларда чоп қилинган асарлари, унинг шеърлари, плакат ва карикатуралар, фотосуратлар қўйилган.

☆ СОФИЯ. Болгария Халқ Республикасининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари миллий байрам-Озодлик куни арафасида яхши совға олдилар. Банки деб аталган машҳур бальнеологик курортида кооператорлар учун мамлакатда энг йирик санаторий очилди. Бу санаторийда ҳар йили 10 мингдан ортиқ киши дам олиши мумкин.

Яқин йиллар ичида мамлакатда 15 та янги йирик курорт қуришни тугаллаш ва шу тариқа санаторийлардаги жойлар сонини 40 мингтага етказиш кўзда тутилмоқда.

☆ УЛАН-БАТОР. Бу ерда «Монголия Халқ революцион партиясининг съездлари ва конференциялари» деб аталган янги китоб нашрдан чиқди. Тўпламни тузувчилар кириш сўзида Монголия Халқ революцион партияси ўтган 50 йил мобайнида ўзининг кўп қиррали амалий фаолиятида марксча-ленинча назарияга доимо амал қилиб ва унинг қоидаларини ижодий қўлланиб, янги жамият қуришда монгол халқининг ишончи ва синалган сиёсий авангарди эканлигини кўрсатди.

Ушбу тўплам Монголия Халқ революцион партиясининг тарихий. Монголияни революцион йўл билан ўзгартиришда у босиб ўтган шонли жанговар йўлни ўрганиш соҳасида қимматли қўлланма бўлади.

Шаҳримиздаги «Подъёмник» заводининг биринчи механика цехида 16 йилдан буён баракали меҳнат қилиб келаётган ака-ука ишчилар (чапдан ўнгга) Дмитрий ва Михаил Крапивин ўртоқларнинг номларини ҳурмат билан тилга оладилар. Кўтарма кранлар учун йирик ҳажмдаги деталлар тайёрловчи бу моҳир ишлаб чиқариш новаторлари ўзларининг шахсий тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан анча илгари адо этиб, ҳозир ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: ака-ука Дмитрий ва Михаил Крапивинлар.

КАМАЗ ҚУРУВЧИЛАРИНИНГ БУЮРТМАСИ

НАМАНГАН, (ЎзТАГ). Бугун маҳаллий аэропортдан кўтарилган «ЯК-40» самолёти Набережные Челни томон йўл олди. Самолёт ичида бир ярим минг метр қувурсимон трубали тепло-электр иситгичлар бор. Бу иситгичлар Камаз қурувчиларининг буюртмаси билан республика «Электротерм» бирлашмасига қарашли бош корхона коллективи томонидан муддатидан илгари тайёрланди.

Иситгичларни улкан корхона қурилишида совуқ тушишидан олдин ўрнатиш зарур. Шу боисдан иситгичлар тайёрлаш юзасидан берилган шошилинч буюртма корхонада «Камаз буюртмалари энг қисқа муддатда ва аъло сифатли қилиб тайёрланиши лозим» деган шиор остида ватанпарварлик ҳаракатини вужудга келтирди. Наманганлик электротехниклар ўз сўзлари устида қаттиқ турдилар — улар ана шу асбобларни тайёрлаш муддатини қарийб бир ой қисқартирдилар. Бундан ташқари коллектив автомобилсозларнинг иситгичлар тайёрлаш учун яна бир буюртмасини бажариш мақсадида асбоб-ускуналар тайёрлаб қўйдилар. Тузилган графикка мувофиқ бунинг учун атиги икки иш ҳафтаси талаб қилинади. Бу эса одатдагидан икки баравар тездир. (ЎзТАГ).

● Бугун Тошкент метроси қурилишида

МЕТРО ЛОЙИҲАЧИЛИГИНИНГ УФҚЛАРИ

1971 йилнинг охирида Тошкентда Бутуниттифоқ «Метрогипротранс» институтининг олтинчи филиали — «Ташметропроект» ташкил қилинди. Ўзбекистон пойтахтида транспортнинг энг қулай ва тезкор тури бўлган метро қурилишини тез суратлар билан ривожлантириш шундай институтни ташкил қилиш эҳтиёжини туғдирган эди.

Метро қурилишининг авж олдирилиши ва лойиҳа институтининг ташкил этилиши партия ва ҳукуматимизнинг Тошкент меҳнаткашларига кўрсатган катта ғамхўрлиги бўлди. Дарҳақиқат, кейинги етти йил мобайнида шаҳарнинг масофаси кенгайди. Унинг территорияси 70 квадрат километрга узайтирилди. Шаҳар марказидан четда бўлган Қорақамиш, Қўйлиқ, Юнусобод каби янги турар жой кварталлари ва катта массивлар барпо этилди. Чилонзор ҳам кенгайди. Шунинг учун ҳам метрополитен қурилиши республикамиз аҳолисининг транспорт эҳтиёжини қондириш йўлидаги навбатдаги қадам бўлди.

Институтга метронинг биринчи навбатда қуриладиган 6 станцияси ва туннель қазиш учун иш чизмаларини тайёрлаш вазифаси топширилди. Метро биринчи навбати трассасининг узунлиги қарийб 12 километрга етади.

Шуни ҳам қайд қилиш керакки, Тошкент метрополитени қурилиши жиҳатидан мамлакатимизда ягона бўлади. Чунки, унинг қурилишида, Тошкентнинг юмшоқ, сизоқ сувли шароити ҳисобга олинган. Бундай шароитда аввал ҳеч жойда, ҳатто чет элда ҳам метро қурилмаган эди. Шунинг учун биз ҳеч кимдан тажриба алмашаолмадик.

Дастлаб иш бошлаган пайтларимизда метро қурилиши ва лойиҳа тузиш ишлари билан таниш бўлган «тайёр» мутахассисларимиз йўқлиги учун бироз қийин бўлди. Ҳозир институтнинг олти бўлимида меҳнат қилаётган 130 кишилик коллективимизнинг аксарияти яқиндагина олий ўқув юртларини тамомлаган ёш лойиҳачилардир. Шундай бўлса ҳам институтимиз тез орада оёққа турди, мустаҳкамланди. Биз Ленинград, Киев, Харьков, Боку метросининг лойиҳасини тузган ҳамкасбларимиз билан тажриба алмашиб турмоқдамиз.

«Ташметропроект» ташкил этилганидан бироз ўтгач, 1972 йилда Тошкент метросини қураётган иккинчи туннель отрядига қурилишнинг ер ости қисми ва «Халқлар дўстлиги», Ҳамза номли станцияларнинг иш чизмаларини тайёрлаб топширдик. Ўтган даврда 8 миллион сўмлик лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрладик. Ҳозир иккинчи туннель отряди коллективи шу лойиҳалар бўйича туннель қазиш ишларини олиб бормоқда.

Бу йил институтнинг программаси кенгайди. Биринчи сентябргача 15 миллион сўмга яқин лойиҳа ва смета ҳужжатларини тайёрладик. 1974 йилда метрочилар шу ҳужжатлар бўйича иш бошлайдилар. Ҳозир институт 1975 йилда метросозлар томонидан бажариладиган ишларнинг лойиҳа-сметаларини тайёрлашаяпти.

Бу лойиҳалар «Октябрь революцияси», «Ҳамза», «Собир Раҳимов», «Чилонзор», «Пахтакор» каби 6 станцияда қурилиш ишларини тугаллаш имконини беради. Бу станцияларда туннель қазиш ишлари 1976 йилда тугалланади.

«Ташметропроект»нинг келгуси режалари шундай. Яқин орада унинг уфқи яна ҳам кенгаяди. Ахир, Тошкент метрополитени қурилиши узоқ вақтлар давом этади-да. Метро линияси 47 километрга етказилади. Барча янги массивларнинг аҳолиси метродан фойдаланади.

Институтнинг келажакда бажарадиган ишлари бу билангина чегараланиб қолмайди. Келгусида биз турли хил гидротехника қурилмалари, ер ости йўллари каби объектларнинг лойиҳаларини тузамиз. Биз Ўзбекистонингина эмас, балки Ўрта Осиё бошқа республикаларининг ҳам буюртмаларини бажарамиз.

Институт ўзининг қисқа тарихида метро станцияларининг қурилишларини тезлатадиган бир қанча янги лойиҳаларнинг ҳам кашфиётчиси бўлиб қолди. Масалан, метронинг биринчи «Ҳамза» станцияси монолит қилиб лойиҳалаштирилган эди. Бошқача айтганда, у яхлит темир-бетон конструкциялари билан қуриляпти.

Энди станцияларнинг архитектура жиҳатидан безатилиши ҳақида ҳам икки оғиз гапирмоқчиман. Улар ранго-ранг ва кўркам бўлади. Станцияларни пардозлашда кўплаб сунъий ва табиий материаллардан: пластиклар, мармар ва гранитлардан фойдаланиш назарда тутиляпти. Кўплаб бадиий кўринишлар ва паннолар бўлади. Станцияларнинг архитектура безакларини ишлашда биз билан бирга «Ташгипрогор», «Ташзниэп», «Ташгенплан», «УзНИИ градостроительство» лойиҳалаш институтларининг коллективлари ҳам иш олиб бормоқдалар.

Тошкентликларнинг фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида қурилган ер ости қасрида биринчи электр поездларида сайр қиладиган кезлари унча узоқ эмас.

М. ХОЛМУРОДОВ,
«Ташметропроект» институтининг директори.

Коммунистик меҳнат зарбдори Татьяна Вуколова Тошкент лак-бўёқ заводи металл таралари тайёрлаш цехининг пешқадам ишчиларидан бири. У мунтазам равишда ўз топшириқларини бир ярим барвар ошириб бажаради. Коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси бўлган бу меҳнаткаш аёл бундай муваффақиятга юксак интизом билан меҳнат қилиб, вақтдан унумли фойдаланиши, ишнинг рациональ усулларини қўлланиши натижасида эришяпти.

СУРАТДА: Т. Вуколова иш жараёнида.

● Қурилиш майдонидан хатлар

Бизга нималар халақит беряпти?

Шаҳримизнинг кенжа массивларидан Юнусободда қурилиш-монтаж ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Массивдаги кварталларда деярли ҳар куни янги-янги турар жой, маданий-маиший бинолар қад ростламоқда.

Бошқармамиз бинокорларининг ҳам массив чиройига-чирой қўшишдаги улушлари катта.

Биз ҳал қилувчи йилнинг иккинчи ярми йиллигида Юнусободнинг Аҳмад Дониш кўчасида шу номли янги микрорайон қурилишини бошлаган эдик. А. Дониш микрорайони умумий фойдали саҳни 34 минг 715 квадрат метр бўлган 13 та турар жой ва бир қатор маданий-маиший ҳамда маъмурий бинолардан ташкил топади.

Участкамизда қурилиш-монтаж ишлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати методининг бошқа бир кўриниши бўлган поток пудрат асосида олиб борилмоқда. Участка бинокорлари микрорайондаги барча ишларни пудратга олган. Демак, микрорайондаги ишлар қанча тез ва сифатли адо этилса, қурувчиларнинг моддий манфаатдорлиги ҳам шунча ошади. Ҳозир участкада бошқармамизнинг энг илғор коллективларидан бўлган С. Саматов, С. Тўлаганов, П. Пак бошлиқ бригадалар иш олиб бормоқдалар.

Ҳал қилувчи йилнинг охирига қадар микрорайон қурилиши тугатилиши керак. Бироқ ишимиз шу кундаги суръат билан кетса зиммамизга олган мажбуриятларимизни бажара олмаймиз. Бизнинг ишимизга нималар ҳалақит бермоқда?

Участкамизга 28 июлдан 16 августгача бетон келтирилмади. Бинокорларимизнинг қимматли вақтлари бекорга кетди.

Темир-бетон плиталари билан бизни «Главташкентстрой» саноат корхоналари бошқармасига қарашли 6-темир-бетон буюмлари заводи таъминлаши керак. Бироқ, бу завод эҳтиёжимизни қондиролмаяпти. Объектга келтирилаётган материаллар сифатсиз, лойиҳага тўғри келмайди. Уларнинг бир-бирини маҳкамлайдиган қозиқлари-анкерлар катта-кичик. Утган ойда 6-темир-бетон буюмлари заводидан келтирилган маҳсулотнинг 40 кубометри браклиги учун ундан фойдалана олмадик.

Объектимизда меҳнат қилаётган ёрдамчи пудратчиларнинг ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас. «Таштрансспецстрой» трести 37-қурилиш бошқармасининг Ю. Спирин бошлиқ коллективи участкада инженерлик коммуникациялари, водопровод тармоқлари ва ободонлаштириш ишларини амалга ошириши керак. Лекин Ю. Спирин бошлиқ ёрдамчи пудратчилар графикдан орқада қолмоқдалар. Уларнинг ўз нормаларини бажармасликлари орқасида бошқалар нормал ишлай олмаяптилар. Масалан, улар 9, 12, 13, 14-бинолар олдини ковлаб, водопровод трубаларини ўтказишган эди. Водопровод синаб кўрилмагани учун хандақлар анчадан бери кўмилгани йўқ. Бу эса иссиқлик трассаси ўтказувчилар ва пардозчиларининг намунали ишлашларига тўсқинлик қилмоқда.

Юқори кучланишли кабеллар учун қазилган хандақлар ҳам ўз вақтида кўмилмаганлиги сабабли кўп ишларимиз орқага сурилмоқда.

Партия ва ҳукуматимиз беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида бинокорларимиз олдига қурилишлар муддатини қисқартириш, барча ресурслар ва резервларни ишга тушириладиган объектларга сарфлаш каби вазифаларни қўйган. Партиямиз кўрсатмалари ва зиммамизга олган топшириқларни бажариш биз учун қонун. Шунинг учун ҳам материал таъминотчиларимиз, ёрдамчи пудратчиларимиздан зиммаларидаги масъулиятларини ҳис этишини, иш суръатини оширишларини талаб қиламиз.

З. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
«Главташкентстрой», 1-уйсозлик комбинати 26-қурилиш бошқармасининг участка бошлиғи.

ПАХТАКОРЛАРГА — МАИШИЙ ХИЗМАТ

ГУЛИСТОН. (ЎзТАГ). Пахтакор районидаги қўриқ ерда жойлашган «Самарқанд» совхозининг Уммат Жўраев бошлиқ пахтачилик бригадаси дала шийпонига тушки танаффус чоғида автофургон келди. Унинг салони эшиги ёнига «Маиший хизмат кўрсатувчи сайёр комбинат» деб ёзиб қўйилган. Тажрибали мастерлардан бир групписи кийим-кечак, пойафзал ремонти билан шуғуллана бошлади. Сартарошларнинг ҳам иши юришиб кетди. Сайёр комбинат ҳар хил уй-рўзғор асбобларини ремонт қилиш, пойафзал ва устки кийимларини тикиш учун олинган янги буюртмаларни расмийлаштириб, қўшни далаларнинг шийпонларига жўнаб кетди.

Сирдарё областида пахта терими бошланган дастлабки кунлар-даноқ маиший хизмат кўрсатувчи 25 та кўчма комбинат ишлай бошлади.

«Стройиндустрия»га қарашли Тошкент тажриба-механика, ремонт заводи республикамиздаги қурилишлар учун авто кўтарма кранлар, универсал пресслар тайёрлаб бермоқда. Корхона ишчилари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш борасида фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Сиз ушбу суратда: корхона механика цехининг 1975 йил ҳисобига меҳнат қилаётган моҳир фрезерчиси Аълам Зарифовни кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

● Саволларингизга жавоб берамиз

ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИ МАСТ ҲОЛДА БОШҚАРИШ

Яқинда мен бир тасодиф ҳодисанинг иштирокчиси бўлдим. Бир маст шофер машина рулини бошқаролмасдан, ял-янги машинасини дарахтга келиб урди. Бундан шофер ҳеч қандай зарар кўргани йўқ. Лекин бундай маст ҳолда транспорт воситаларини бошқарадиган кишиларга қандай чоралар кўрилади?

А. ВОХИДОВ,
йўловчи.

Маст ҳолда бўлган ва шундай ножўя хатти-ҳаракати учун транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилган шахс томонидан бошқариш бир йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки шу муддатга ахлоқ тузатиш иши билан ёхуд 100 сўмгача миқдорда жарима солиш билан ҳамда беш йилгача муддатга транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилиш билан жазоланади. Маст ҳолда бўлган ва ҳайдовчилик ҳуқуқига эга бўлмаган шахс маъмурий жазо чоралари қўлланилгандан кейин бир йил мобайнида яна машинани қайта бошқарган тақдирда бир йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёки шу муддатга ахлоқ тузатиш иши билан ёхуд 100 сўмгача миқдорда жарима солиш билан жазоланади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1972 йил 29 июнда «Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши» курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида» деб чиқарган фармонининг 13 моддасига мувофиқ транспорт воситасини ҳайдовчиларга биринчи марта маст ҳолда транспорт ҳайдагани учун 10 сўмдан 30 сўмгача жарима солинади. Транспорт воситасини ҳайдаш ҳуқуқидан эса 2 йилгача муддатга маҳрум этилади. Бу жазони ўтагандан сўнг беш йил мобайнида транспорт воситасини такроран маст ҳолда ҳайдаса шунинг учун маъмурий тартибга 2 йилдан 5 йилгача муддатга транспорт ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилади.

ТРАНСУСТЮРТ МАГИСТРАЛИ

Қўнғиротда Ўрта Осиё темир йўлининг Қорақалпоғистон бўлими деб аталган янги бўлими тузилди. Шу тўққизинчи бўлинмага 500 километрдан ошиқ пўлат магистрал кирди. Шунинг 408 километри — Қўнғирот—Бейнов янги йўли бўлиб, Устюртни жанубдан шимолга кесиб ўтди.

Ҳозир бу ерда товар ва пассажир поездлари тинмай қатнаб турибди. Ўрта Осиёдан марказий районларга ўтадиган шу иккинчи темир йўл орқали нефть, пахта тойлари, сабзавот, қовун-тарвуз, минерал хом ашё, балиқ, консерва ташила бошланди. У ёқдан эса пармалаш станоклари, газ қувурлари, тракторлар, фабрика ва заводлар, учун машина ускуналари келтирилмоқда. Туркманистон билан Тожикистон аҳолисининг Москвага қиладиган сафар вақти 18 соат қисқаради.

Бу йўл Устюрт Ясси тоғлиги орқали ўтганлиги учун ҳам жуда қизиқарлидир.

Пўлат магистрал таркибий кўп қисмлардан — йўл, алоқа системаси, локомотив вагон ва пассажир хўжалиги, темир йўлчилар уй-жойи ва бошқа кўп нарсалардан иборат бўлади. Қўнғирот—Бейнов трассаси йўлдан фойдаланадиган ва йўлда хизмат қиладиган кишилар тўғрисида ҳар томонлама ғамхўрлик қилинганлиги билан ҳайратда қолдиради.

Бу ерда поезд ҳаракатини марказий пунктда турган битта диспетчер бошқаради. 408 километрли бутун йўл 6 янги станция зоналарига ва 12 разъездга бўлинган. Қўнғирот билан Бейнов станциялари бундан мустасно. Ҳар бир станцияни кичик бир шаҳарча дейсиз.

Устюртда станция қуриш осон гап эмас. Дастлабки дамларда бу ерда эксплуатация этиш ходимларининг яшаши ҳам осон бўлмайди. Бу нарса олтита станциянинг лойиҳасида назарда тутилди. Станциялар ягона бир лойиҳа бўйича қурилди. Вокзални олайлик, унинг биноси ойна билан бетондан тикланган, заллари кенг. Ҳаракат хизмати, пассажир хизмати, сигнализация ва алоқа хизматлари шу ерда. Темир-бетон плиталардан ишланган катта перрон неча юзлаб пассажир ва кузатувчиларини сиғдира олади. Люминисцент чироқлар, металл панжара ва мармар, пластик билан зийнат берилган деворлар... бир неча юз метр нарида неча юз километрга чўзилган ҳаётсиз чўл бошланишига ишонгингиз келмайди.

Станцияларда қурилган икки қаватли уй-жой корпуслари ҳар қандай шаҳарга ҳусн қўшаолади. Мактаб, болалар боғчаси, алоқа уйи, савдо маркази шу ерда. Канализация тармоғи бўлган махсус тозалаш иншоотлари қурилган. Электр линияси, подстанция, иссиқлик трассаси билан қозонхона, бор. Шу ернинг резерв электростанцияси, телевизион ретранслятор, квартира телефонлари... қулайликларнинг ҳаммасини санаб адо қилиш қийин. Ҳаммаси пишиқ, пухта қилиб ясалган, бу ерда вақтинчалик нарсаларга куч-қувват сарфланмаган.

Станция ёнида Ўрта Осиё—Марказ газ қувурини ишлатувчилар посёлкаси жойлаштирилган. Шу газ қувури йўл-йўлакай темирйўлчилар посёлкасининг ўчоқларини ҳам ёқиб кетган.

Устюртда яшаш ва ишлашга сув керак. Сув аввал неча-юзлаб километрлардан ташиб келтирилар эди. Шу проблема ҳам узил-кесил ҳал этилган. Қўнғиротда қурилган циклопик иншоотдан шимол сари магистрал қувур ариқ тортилган, бу қувур 60 километргача чўзилади. Биология ва кимёвий ишловдан ўтган тоза дарё суви бутун магистралдаги кишиларни сувга қондириб турибди. Уч ҳаёт магистрали: қувур-ариқ, газ қувури ва темир йўл бир-бирларига ёнма-ён бориб бир вақтлар ҳаётсиз Устюртни ўзлаштиришда бир-бирларига ёрдам бермоқда.

А. ПОКОТИЛОВ,
Ўзбекистон информация агентлигининг махсус мухбири.

● Маҳаллада нима гап?

Ёнингда норинг бўлса...

Атрофга сўлим оқшом чўкаяпти. Ботиб бораётган қуёшнинг қизғиш нурлари Бўрижар бўйидаги биноларнинг ғиштин пештоқларида, япроқлари кечки шабадада шивирлаб турган бўйдор тераклларнинг учларида жилваланиб товланади. Ҳадемай электр чироқлари ёниб, кўчалар яна сутдек ёришиб кетади. Маҳалла маданият уйи, қизил чойхона ишдан қайтган одамлар билан гавжумлашади. Бир пиёла чой атрофида кексаларнинг кенгаши, ёшларнинг суҳбати бошланади.

Маҳаллада бамаслаҳат қиладиган ишлар оз дейсизми. Маслаҳат билан ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, Бўрижар бўйида кўркам боғ ташкил этишди, маҳалладагиларнинг бири ота, бири она бўлиб Баҳодир билан Раҳбархоннинг бошини қовуштириб қўйишди...

Ўша оқшом гап-гапга уланиб, охири Бўрижар бўйидаги ташландиқ ерга келиб тақалди.

— Кечагида шу ердан ўтиб хаёлимга бир фикр келди, — деди Толибжон ота чой ичиб ўтирган кексаларга юзланиб, — ўша чуқурликларни текислаб, маҳалла учун шинамгина боғ яратсак, гуллар ўтказиб, ёз кунлари ҳордиқ чиқарадиган ерга айлантирсак бўлмасмикин? Бундай қарасам ўнқир-чўнқирликлар кўмилса 15 сотих янги жой очилар экан.

— Ҳаммамизнинг шартимиз кетиб, партимиз қолган бўлса, ёшларнинг ишдан, ўқишдан қўли бўшамаса, хўш, шунча жарликни ким текислайди? Бўладиган ишлардан гаплашсакчи? — Гап қотди орқароқдаги қария.

Толибжон ота қизишиб кетди.

— Ҳозир атрофда нима кўп — қурилиш кўп. Шоферлар қурилишларнинг пойдеворидан ўйилаётган тупроқни 20—30 километр йўл босиб, шаҳар ташқарисига чиқариб ташлашга мажбур бўлишяпти. Бориб айтсак, қазиб олинаётган тупроқни шаҳар четкасига эмас, мана шу яқингина жарликка олиб келиб ағдараверишади. Бундан қурувчиларнинг ҳам иши тезлашади, бизнинг маҳалла ҳам кенгаяди.

Толибжон отанинг гапи ҳаммага маъқул тушди. Отанинг ўзи эртагаёқ бориб метро қурувчилар раҳбари билан гаплашиб, тупроқ ташиётган машиналар бошини маҳаллага буриб келадиган бўлди. Шу тариқа янги боғ яратишга қаттиқ киришилди.

Толибжон ота айтганини қилди. Жарликка 2667 машина тупроқ тўкдириб, кейин бульдозер билан текислатди. Эрта баҳорда бўрсиллаб турган ерга биринчи олма кўчатини ўтқазди, ўртага тушадиган гулзор андазасини чизиб берди. Уюштирилган биринчи шанбаликдаёқ теварак-атроф бинойидек тартибга тушиб қолди. Ўтқазилган ниҳоллар япроқ ёзди, гуллар ғунча очди.

— Кўпчиликдан қуён қочиб қутулмас деганлари шу экан-да, — деб қўйрди атрофга кўз тикиб Толибжон ота. — Мана, боғнинг дарвозаси ҳам битди, нонвойхона-ю, ёзлик чойхонаси ҳам қўлдан чиқди. Байрам ва тўйларни энди шу ерда ўтказаверсак ҳам бўлади.

Ҳақиқатдан ҳам шундай бўлди. Бир куни кечқурун қўшни кўчалик Муборак ая Толибжон отанинг олдига келиб юрагидаги дардини айтиб қолди.

— Ўғлимнинг отасизлиги мана энди билиняпти. У тенгилар бирин-кетин уйланишиб, уйли-жойли бўлишяпти. Менинг қўлим калталик қилиб, ўғлимни уйлантиролмаяпман. Бош-қош бўладиган, суянадиган одамим йўқ.

Толибжон ота дарров тушунди.

— Тўй кўпчиликники, синглим, — деди у Муборак аяни юпатиб. — Сиз кўп куюнаверманг. Кам-кўстларнинг ҳаммасини маҳаллада тўғрилаймиз. Баҳодир билан Раҳбархоннинг тўйини ҳам маҳалла боғида ўтказамиз. Меҳмон ҳам, мезбон ҳам маҳалладошларимизнинг ўзи бўлади. Ошпазимиз ош дамлайди, нонвойимиз нон ёпади. Маданият уйи ҳаваскорлари сўз ва созлари билан хизматда бўладилар. Буёғига кўнглингиз тўқ бўлсин.

Муборак ая севингганидан нима дейишини билмай нуқул кўзларига ёш оларди. Яхши одамларнинг садағаси кетсанг арзийди-да! Онанинг кўнгли шу дамда тоғдек кўтарилди, юрагидаги ташвишлари ўз-ўзидан ғойиб бўлди. Энди у ғам чекмайди. Маҳаллада туғишганларидан аъло меҳрибонлари бор. Қиз билан йигитга етти маҳалла оталик қилади, деганлари шу экан-да.

Толибжон ота пенсияга чиққан, «энди биз дам оламиз» деб уйда қўлини қовуштириб ўтирмади. Дарров бошқа пенсионерларни тўплаб, уларни янги тузилган маҳалла партия ташкилотига бирлаштирди. Бюро йиғилишида партия ташкилотининг перспектив иш плани тасдиқланди, коммунистларга конкрет вазифалар бўлиб берилди. Кекса педагог коммунистлардан Неъмат ака Рихсиев билан Зоҳид ака Юнусов маҳалла ўқувчиларининг ўқиши ва тарбияси билан шуғулланадиган бўлишди. Тўйларни ташкил этиш ва ўтказиш Иноят ака Юсуповга топширилди. Ҳафиз ота Исмоилов эса пенсионерларни турли томонларга экскурсияларга олиб бориш, дам олишни уюштиришга сўз берди. Лекция ва суҳбатлар ташкил этиш, оммавий-сиёсий ишларни жонлантириш Толибжон ота зиммасига юкланди. Маҳалла партия ташкилоти ҳисобидаги бошқа коммунистларга ҳам мана шундай доимий партиявий топшириқлар берилди.

Шу бўйи қариялар яна ишга киришиб кетишди. Уларнинг таклифи билан Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ўқитувчилари тез-тез маҳаллада меҳмон бўлиб, қизиқарли темада лекция ва суҳбатлар ўтказа бошлашди. Бундай кечалар маҳалла маданият уйи ҳаваскорларининг чиқишлари билан якунланадиган бўлди. Абдулла Авлонийнинг оила аъзолари билан бўлган учрашув ҳам кўпчиликнинг эсида. Ўшанда Авлоний фарзандлари маҳалла кутубхонасига ўз оталарининг китобларини совға қилишди, ўтмиш эсдаликларидан сўзлаб беришди.

Фрунзе районидаги Абдулла Авлоний маҳалласида бугунги кунга оид шундай ишлар қилишмоқда. 60 га яқин хонадонда 17 миллат вакиллари иноқ ҳаёт кечиришмоқда. Маҳалланинг ўз маданият уйи, газета дўкони, магазинлари, омонат кассаси, нонвойхона ва чойхоналари бор. Уларнинг ҳаммасини маҳаллада истиқомат қилаётган одамларнинг ўзлари ҳашар йўли билан қуришган. Бу ишларда нуроний кексалар бош-қош бўлиб, ёшларга мадад беришган.

Кексаларнинг бори яхши-да. Улар кирган хонадонга қут-барака ёғилади, тўйлар файзли, суҳбатлар мазмунли бўлади.

Ж. НОСИРОВ.

Ваъда бердингми — бажар!

Ҳурматли редакция. Икки йилдирки «Кўмирхона» маҳалла аҳолиси кўчаларидаги йўлкаларнинг нобоплигидан қийналиб келмоқда. Телефон қурилиш баҳонаси билан Уста Ширин кўчасидан 3-туғруқхонагача борадиган йўлкаларни «Союзтелефонстрой»га қарашли қурилиш-монтаж бошқармасидагилар ағдар-тўнтар қилиб юборишди. Фарзандларимиз ёзда чангдан, қишда эса лойдан мактаб ва боғчаларига зўрға бориб келмоқдалар. Кўпинча улар чангга, лойга беланмайлик деб мактабга Уста-Ширин, Кисловодск, Турккўрғон кўчалари бўйлаб айланиб ўтишади. Бу аҳвол қачонгача давом этади?

«Кўмирхона» маҳалласи аҳолиси номидан:

ХАТЛАРИНГИЗНИ ШАРҲЛАЙМИЗ

Ғ. НАБИЕВ, А. ТУРСУНОВ, Х. ТОЛИПОВ ва бошқалар.

* * *

Редакцияга Собир Раҳимов район йўл эксплуатациясининг бошлиғи Анвар Бековнинг хабар қилишича, маҳалла аҳолисининг юқорида келтирган фактлари асослидир. Яқинда «Союзтелефонстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғининг ўринбосари С. М. Гойсман район ободонлаштириш бошқармасига чақиртирилиб, унга ишни чала ташлаб кетганлиги учун жарима солинган ва 15 сентябрга қадар Марварид, Олмос, Қорадарё ва унинг ён-атрофидаги кўчаларнинг йўлкаларига асфальт ётқизиши топширилди.

ИНСОН САЛОМАТЛИГИНИ ЎЙЛАБ

Бугун Шаҳримизда Ўзбекистон санитария врачлари, гигиенистлари, эпидемиологлари, микробиологлари ва инфекционистларининг учинчи съезди ўз ишини бошлади.

Республика шифокорларининг бу съездида медиклар ўз ишлари ва эришган ютуқларини муҳокама қиладилар. Шу муносабат билан мухбиримиз Республика санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий жамиятининг раиси, санитария, гигиена ва касб касалликлари институтининг директори, медицина фанлари доктори, профессор Шариф Отабоевдан бу анжуманда муҳокама қилинаётган ва муҳокама қилинадиган масалалар ҳақида гапириб беришни сўради.

— Бу съездда республикамиз шифокорлари илмий-тажрибавий ишларининг якунини муҳокама қилибгина қолмай, келгусида бўладиган ишларга режалар ҳам планлаштирилади. Съездда атрофлича фикр алмашиш учун Иттифоқимизнинг барча республикалари ва йирик шаҳарларидан таниқли олимлар келдилар.

Съезд кун тартибида уч секция: асосан меҳнат гигиенаси ва касб касалликлари, пестицидлар, полимер ва пластик бирикмалар гигиенаси ва токсикологияси, умумий ва коммунал гигиена, овқатланиш гигиенаси секцияси, эпидемиология ва вирусология ҳамда юқумли касалликларнинг олдини олиш секциялари иш олиб боради.

Съездда асосан Ўзбекистонда санитария тадбирлари борасида қилинаётган илмий-тажрибавий ишлар ва республика шифокорларининг вазифалари ҳақида музокаралар олиб борилади.

Республикамиз шифокорлари партиямиз XXIV съезди тарихий қарорлари асосида профилактика ва даволаш ишларини қизғин олиб бормоқдалар. Республикамизда меҳнаткашларнинг саломатлигини сақлашда 26 мингдан зиёд врач ишлаб турибди.

Ўзбекистонда халқ хўжалигининг ниҳоятда ривожланиши муносабати билан санитария-гигиена соҳасида илмий-текшириш ишларининг ҳолати ва вазифалари анча кенгайди. Республика санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институти ва юқори медицина олий ўқув юртларида бу соҳада кенг кўламда иш олиб борилмоқда.

Маълумки, қишлоқ хўжалигида кимёвий моддаларни қўллаш ҳозирги вақтда дастлабки ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Кимёвий моддаларнинг токсикологияси, атмосфера ҳавосида айланиши, инсон саломатлигини ундан муҳофаза қилиш ҳақидаги масалалар съездимизда кенг муҳокама қилинади.

Ўзбекистонда ўткир юқумли касалликлардан сақланиш тадбирлари кенг кўламда олиб борилаяпти. Олим шифокорларимиз юқумли касалликларни қўзғатувчи микроб ва ҳашаротлар фаолиятини ҳар томонлама чуқур ўргандилар.

Ўзбекистонда кейинги беш йил мобайнида санитария, эпидемиология хизматини мустаҳкамлаш яхши натижаларга олиб келди. Ҳозир бизда юқумли касалликлар деярли тубдан йўқотилди.

Меҳнат гигиенаси, кимёвий моддалар токсикологияси ва касб касалликлари бўйича институтимизда бир қанча илмий-тажрибавий ишлар амалга оширилди. Умумий, коммунал овқатланиш, болалар ҳамда ўсмирлар гигиеналари ҳар тарафлама ишлаб чиқилди.

Съездимиз кун тартибидаги докладлар турли юқумли хасталикларга бағишланади. Бу докладларда касалликларнинг келиб чиқиши, тарқалиши ва ундан сақланиш чоралари борасида баҳс юритилади.

Съездимизда қишлоқ хўжалигида қўлланиладиган заҳарли кимёвий моддаларнинг инсон саломатлигига таъсири, организмда бўладиган баъзи бир ўзгаришлар ва ундан сақланиш масалалари муҳокама қилинади.

Шуниси диққатга сазоворки, съездимизда санитария кадрларини тайёрлаш, илмий-тадқиқот ишларини ривожлантириш, болалар ва ўсмирлар гигиенасига тааллуқли муҳим масалалар атрофлича муҳокама қилинади.

Хуллас, бу анжуман Ўзбекистон гигиенистлари қилаётган ишларга баҳо беради. Биз мазкур съезд туфайли келажакда бажариладиган даволаш, профилактика ва илмий-тадқиқот ишларимизни режалаб оламиз.

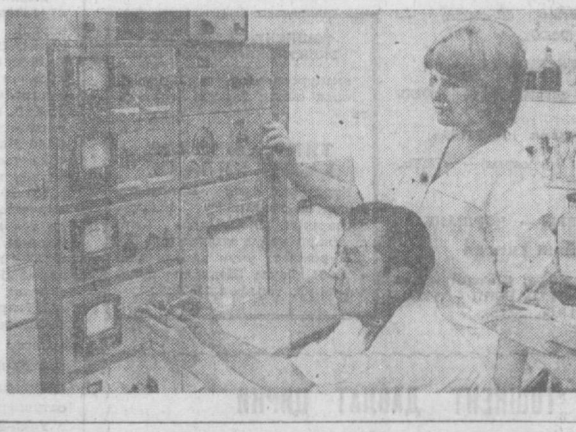

Республика санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий текшириш институти лабораторияларида саноат корхоналарида меҳнат гигиенаси масалалари атрофлича ўрганилмоқда.

СУРАТДА: институтнинг катта илмий ходими А. Абдусаматов лаборант Т. И. Ильина билан махсус электрон аппаратда илмий тадқиқот олиб боришяпти.

Ю. Бутусов фотоси.

ХАЛҚ БОЛГАРИЯСИНИНГ КИТОБЛАРИ

7 сентябрь куни тантанали вазиятда очилган китоблар декадаси Болгария халқининг миллий байрами — Озодлик кунига бағишланди.

Мамлакатимизда болгар авторларининг тиражи 33 миллион нусхадан зиёд 93 тадан кўпроқ асари нашр қилинди. Таржима асарлар орасида сиёсий ва социал-иқтисодий адабиётлар биринчи ўринни эгаллайди. Мамлакатимизда болгар халқининг буюк фарзанди, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Георгий Димитриевнинг асарлари ўттиз беш тилда нашр этилди.

Бутуниттифоқ давлат чет эл кутубхонасида китоб-сурат кўргазмаси очилди. Кўргазма экспозициясида Болгария ва Совет Иттифоқи нашриётлари чоп қилган 600 тадан ортиқ китоб бор.

Декада Ленинград, Киев, Кишинёв, Омск, Ростов, Дон, Краснодар, Харьков, Могилёв ва Одессада ҳам ўтказилади.

(ТАСС мухбири).

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА ПАХТАДАН ЯРАТИЛГАН ТОЛА

Тошкентлик олимлардан профессор Б. Геллер ва техника фанлари кандидати А. Ҳамроевлар пахта целлюлозасидан ўзбелон деган янги тола яратдилар.

Ўзбелондан аччиқ ёки бемаза дорилар устига ғилоф, пишлоқ устига қоплама каби нарсаларни ясаш мумкин. Операцияда ичакдан фойдаланиладиган пай ип ўрнида ҳам бу тола ишлатилади. Шунингдек, юпқа газлама тайёрлашда, кашталарга ўришсиз гул туширишда ўзбелон жуда қўл келади. Бу тола қўшилган калава ипи янада пишиқроқ бўлади.

Т. РАВШАНОВ.

В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройи қошидаги радио конструкторлик тўгарагида кўпгина ёш радио ҳаваскорлар қатнашади. Уларга катта тажрибага эга бўлган инженер В. И. Авдеев раҳбарлик қилиб келмоқда. Радио тўгараги қатнашчилари шаҳардаги 36 мактаб ўқувчиларидан ташкил топган. Улар энг замонавий радио приёмниклар ярата оладилар, турли хил алоқа приборлари ижод этганлар.

СУРАТДА: ёш радио ҳаваскорлардан Саша Леонтьев, Серёжа Кенин ва Коля Кучерявий машғулот пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

Амалий санъат усталари

НАҚШЛАР ЖИЛОСИ

Инсон-тенгсиз ижодкор. Унинг меҳнаткаш қўллари тошга жон бағишлашга, оддий нарсалардан гўзаллик яратишга қодир. Асрдан асрга ўтиб келаётган ёғоч, ганч, суяк ўймакорлиги, гиламчилик ва каштачилик намуналарини кўрганда бунга яна бир бор ишонч ҳосил қиласан, киши.

Бугунги кунда санъатнинг энг қадимий тури бўлган амалий санъат турмушимизда кенг қўлланилмоқда, янада ривожлантирилмоқда. Абдужалил Ҳакимов, Маҳмуд Усмонов, Тоҳир Тўхтахўжаев каби халқ усталари ўз ижодлари билан амалий санъатнинг бой анъаналарини давом эттирмоқдалар, унга янги мавзу ва образлар олиб киряптилар. Шаҳримиздаги Ленин бульвари чойхонаси, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети биноси, Ҳамза театри, Марказий Универмагнинг ёдгорлик бўлимида улар яратган нақшлар, хилма-хил безаклар бунинг ёрқин далилидир. Усталарнинг бу ишларида уларнинг қобилиятли шогирдлари ҳам иштирок этишган. Улар орасида уста Абдужалил Ҳакимовнинг шогирди, нақшлар сирини кунт билан ўрганаётган ва изланаётган ёш наққош Шохалил Шоёқубов ҳам бор эди.

Шохалилнинг ишлари, ёғочларга туширган ранго-ранг нақшларида қадимги наққошлик санъатига замонавий руҳ беришга интилишни сезамиз. У ҳеч бир нақшни кўчирмайди, балки ҳар бир буюмнинг ўзига хос безакларини топишга интилади.

— Ёшликда расм чизишга жуда қизиқардим, — дейди Шохалил, — шу қизиқиш туфайли В. И. Ленин номидаги пионер ва ўқувчилар саройига келдим. Шу ердаги тўгаракка қатнаша бошладим.

Шу-шу бўлди-ю, қизиқувчан, ҳаракатчан Шохалил фикрини ўймакорликни ўрганиш иштиёқи қамраб олди. У ганч ўймакорлиги сирларини бошқа ёшлар қатори уста Маҳмуд Усмонов раҳбарлигида ўргана бошлади. Кейинчалик унда наққошликка ҳам ҳавас уйғонди. У энди халқ рассоми, уста Абдужалил Ҳакимовдан наққошлик санъатини ўрганишга бел боғлади. Устанинг айтганларини тўғри ва аниқ бажаришга интилиши, меҳнатсеварлиги орзуларининг амалга ошувига катта ёрдам берди.

Ёш шогирднинг ҳаётида 1965 йил ўчмас из қолдирди. Шу йили Ҳиндистонда бўлиб ўтган жаҳон ёшлари кўргазмасида у рангдор нақшлар билан безаган олти қиррали стол ва стул намойиш қилинди. Улардаги безакларнинг нафислиги, рангларнинг уйғунлиги кўргазма томошабинларининг ҳамда жюри аъзоларининг таҳсинига сазовор бўлди. Бу иши учун у диплом билан тақдирланди. Шундан кейин Шохалилнинг ишлари Кубада бўлиб ўтган ёшлар ижоди кўргазмасида, 1967 йили республикамизда уюштирилган «Менинг Ўзбекистоним» кўргазмасида намойиш қилиниб, юксак баҳоларга сазовор бўлди.

Наққош амалий санъат соҳасидаги ишлари билан бирга ўз билимини оширишга ҳам интилди. У Тошкент театр ва рассомчилик санъати институтининг санъатшунослик бўлимига кириб, уни муваффақиятли туғаллади. Шохалил ўқиб юрган чоғларидаёқ ҳозирги замон меъморчилигида амалий санъатни қўлланиш масаласи билан қизиқиб қолди. Унинг «аъло» даражада ҳимоя қилинган диплом иши ҳам шу мавзуда эди. Диплом ишида ўзбек миллий амалий санъатини меъморчиликда муваффақиятли қўлланиш учун архитекторлар ва халқ усталари яқиндан ижодий ҳамкорликда бўлишлари лозимлиги кўрсатиб ўтилган.

Шохалилнинг келгусидаги режалари, орзулари катта. Биз бу орзуларнинг амалга ошишида унга муваффақият тилаймиз.

Ф. ДАДАМУҲАМЕДОВ,
Т. БОИИРОВ.

ҚОЗОҚ ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИ

✦ Итнинг бари тозибўлмас,
Этнинг бари қази бўлмас.

✦ Йигитнинг хуни — юз йилқи.
Ор-номуси — минг йилқи.

✦ Йиқилсанг ҳам нордан йиқил.

✦ Кўз етмаган жойга сўз етади.

✦ Кўчанинг кўрки — тол,
Яйловнинг кўрки — мол.

✦ Қулфлоғлиқ сандиқни
Тиш очмаса, тил очар.

✦ Сувни чим тўхтатади,
Сўзни чин тўхтади.

✦ Эр йигит эл учун туғилиб, Эл учун ўлади.

✦ Қулоқдан кирган совуқ сўз кўнгилга бориб муз бўлар.

✦ Кўз — нур уяси.
Кўнгил сир уяси.

✦ Аҳмоқнинг ақли — билагида.
Ақллининг ақли — юрагида.

Ф. Нуриддинов тўплаган.

Жаҳон ойнаси

Брнода ярмарка очилди

БРНО. ТАСС мухбири А. Кондрашов хабар беради:

XV халқаро машинасозлик кузги ярмаркаси худди байрамлардагидек тантанали вазиятда очилди.

Ярмаркани очиш тантанали маросимида унинг иштирокчилари ва сон-саноқсиз меҳмонлар ЧКП Марказий Комитети Бош секретари Г. Гусаки, ЧКП Марказий Комитети президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукумати раиси Л. Штроугални, Чехословакиянинг бошқа партия ва давлат арбобларини қизғин табрикладилар.

ЧССР ҳукумати раисининг ўринбосари Я. Грегор тантанали маросимда сўзга чиқиб, Чехословакияда социализм ғалабасининг 25 йиллиги кунларида ўтказилаётган бу ярмарка ватанимиз машинасозлигининг халқ ҳокимияти йиллари ичида жуда катта муваффақиятларга эришганлигидан ёрқин далолат бераётир, деб айтди. Мамлакатда машинасозлик саноати маҳсулоти ишлаб чиқариш шу йиллар мобайнида 16 баравар ошди. Саноатнинг шу тармоғи буюмларини чет мамлакатларга экспорт қилиш уч баравар кўпайди.

Я. Грегор ЧССР саноати шу етакчи тармоғининг ривожланиш истиқболлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган қардош социалистик мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграциялаш комплекс программасини амалга ошириш доирасидаги ҳамкорлигини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш билан чамбарчас боғлиқ эканлигини ҳам таъкидлади.

Шу ярмаркада жаҳондаги 31 мамлакатдан 1.600 дан ортиқ корхона иштирок этмоқда. Бу мамлакатлар ўз павильонларида 20 мингдан кўпроқ экспонатни намойиш қилмоқдалар.

Брнода кўрсатилаётган ўнлаб экспонатларнинг қардош мамлакатлар ишчилари ва инженерларининг биргаликда қилган меҳнати самараси эканлиги социалистик мамлакатлар экспозициясининг ўзига хос хусусиятидир. Булар орасида СССР ва ЧССРнинг электротехника асбоб-ускуналари, металлни қайта ишлаш ва тўқувчилик станоклари, Польша ва Чехословакия тракторлари, ГДР машинасозлик корхоналарининг кўпгина буюмлари бор.

Тергов давом этмоқда

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС мухбири В. Шеховцев хабар беради:

Америка шахтёрлари орасида шуҳрат қозонган касаба союз раҳбари Жозеф Яблонскийни ёвузларча ўлдиришда айбланган кончилар бирлашган касаба союзининг собиқ раиси У. Бойлни Пенсильвания штатининг полицияси қамоққа олди.

Бойл бошчилигидаги реакцион касаба союз раҳбарларининг порахўрлигига ва жуда кўп ғирромлик қилишга берилиб кетганлигига ошкора қарши чиққан Жозеф Яблонскийни ёлланган уч бандит 1969 йил 31 декабрь кечаси ўлдирган эди. Ўша кечаси бандитлар унинг хотини ва қизини ҳам ўлдирган эди.

Маълумки, Жозеф Яблонскийни ва оиласини ўлдириш тўғрисидаги иш тергов қилинаётган чоғда ёлланган қотилларнинг номлари ҳамда касаба союз раҳбарларидан бу ўлдиришни уюштирган баъзи шахсларнинг номлари маълум бўлиб қолди. Бироқ Яблонскийдан ўч олишнинг асосий ташаббусчиси бўлган У. Бойл кейинги вақтларгача қамоққа олинмаган эди.

Эндиликда Бойлнинг Яблонскийни ёвузларча ўлдиришни тайёрлаш ва амалга оширишда бевосита қатнашганлигини исботловчи янги фактлар маълум бўлиб қолди. Жумладан, шу жиноят қатнашчиларидан бири — кончилар касаба союзининг Контукки ва Теннеси штатларидаги бўлимининг собиқ президенти У. Тернблэйзер Бойл «Жозеф Яблонскийни ўлдириш планини тузишнинг ташаббусчиси ва илҳомчиси» бўлган эди, деб дангал айтди.

Яблонски ўлдирилмасдан олти ой муқаддам Бойл ўзининг шериклари билан ўтказилган махфий учрашувида, деди Тернблэйзер, «Яблонски ўлдирилиши лозим, уни бутунлай йўқ қилишимиз керак», деган гапни айтди. Шу учрашувда кончилар касаба союзининг кассасидан 20 минг доллар олиб, уни Яблонскийни ўлдирганларга бериш керак, деган қарорга келди.

Вашингтон шаҳридаги (Пенсильвания штати) федерал катта Жюри Бойл устига қўйилган айбни тасдиқлади. Энди касаба союзнинг бу собиқ раҳбари судга берилади.

ФОЙДАЛИ ВИЗИТ

ТОКИО. (ТАСС). Япония парламенти делегациясининг Совет Иттифоқига қилган визити ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстлик муҳитини янада кучайтиришга кўмаклашди. Бу визит бош министр К. Танаканинг СССРга қиладиган сафарига қулай таъсир кўрсатади, деди таниқли сиёсий арбоб Ҳ. Исида.

Япон-Совет дўстлиги уюшмасининг делегацияси СССР парламент группасининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган эди.

Ҳ. Исида ва делегация раҳбарининг ўринбосари К. Цудзихара Япония газеталарининг Москвадаги мухбири билан суҳбатда Совет Иттифоқида Япония парламент аъзолари шодиёна қабул қилинганлигини уқтириб ўтдилар. Корхоналарда, совхозларда ва бошқа жойларда совет кишилари билан бўлган самимий учрашувлар, деди жумладан К. Цудзихара, ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасида муносабатларни янада яхшилашга кўп жиҳатдан хизмат қилади.

Делегация раҳбарлари Япония билан Совет Иттифоқи ўртасида иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш муҳим аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтдилар.

Шаҳар юбилейи

УЛАН-БАТОР. Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси Улан-Батор Монголия Халқ Республикасининг пойтахти деб эълон қилинган куннинг 50 йиллигини нишонлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Қарорда бундай деб таъкидланади: 1924 йил 29 октябрда МХРнинг пойтахти бўлиб қолган Улан-Батор шаҳри Монголияда янги жамият барпо қилишда муҳим роль ўйнади ва ўйнамоқда. Бугунги Улан-Батор замонавий социалистик шаҳар, мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва илмий-маданий марказидир.

ПЕКИН КИМЛАРНИ ХУШ КЎРАДИ?

ПАРИЖ. (ТАСС). Хитой маъмурлари президент Ж. Помпидунинг Хитой Халқ Республикасига қиладиган визитини ёритиш учун «Юманите» газетаси мухбирининг бу мамлакатга келишига рухсат бермаганлиги ва айни вақтда буржуа журналистларининг катта бир группасига, шу жумладан Франция матбуотининг энг реакцион органлари журналистларига рухсат берилганлиги тўғрисида хабар қилинган эди.

Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Юманите» газетаси бугунги сонида қуйидагиларни ёзади: «Пекин ҳукумати 80 кишидан 79 тасига руҳсат берди ва фақат бир кишига — «Юманите» газетасининг мухбиригагина рухсат бермади».

«Орор», «Фигаро» ёки «Пари-матч» журналистларининг, — деб ёзади яна газета, — Хитойга боришларига қарши эмасмиз. Аммо Хитой ҳукуматининг «Юманите» газетасининг мухбиригагина рухсат бермаганлиги эътиборга сазовор фактдир. Бошқа газеталар Хитой революциясига нисбатан душманликларини ошкора баён қилган пайтларда «Юманите» газетаси бу революцияни узил-кесил қўллаб-қувватлаган ягона газета эди... Бу газета мухбирининг Хитойга бориши учун рухсат берилмаганлиги Пекин нокоммунистик матбуотни, шу жумладан энг реакцион газеталарни афзал кўраётганлигидан далолат беради.

«Юманите» газетаси Франция Компартияси билан Хитой Коммунистик партияси ўртасида жиддий идеологик ва сиёсий ихтилофлар борлигини таъкидлаб, ўз қарашларидан воз кечиш ниятида эмаслигини уқтириб ўтади.

ҒАРҚ БЎЛГАН БОЙЛИКЛАРНИ ИЗЛАБ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Олтин ва кумуши билан чўкиб кетган қадимги кемаларни қидиришга ихтисослашган Америка компанияларн қизғин иш бошлаб юборишди. Бу компанияларнинг энг янги электрон ва ғоввослар асбоб-ускуналари билан жиҳозланган кемалари «олтин флотилиялар» ғарқ бўлган деб гумон қилинган жойларни қидириб чиқмоқда.

«Трежер сэлворс» компанияси узоқ изланишдан сўнг Флорида соҳилларидан 60 километр масофадаги камсув жойда ҳалокатга учраган кемаларнинг бирига дуч келиб қолди. Бу кема 6 метрлик қум қатлами остида кўмилиб ётган бўлсада, сув остидан олиб чиқилган дастлабки олтин ва кумушларга қараб, ишни давом эттирса бўларди. Компания хўжайинлари бир неча кун ичида 750 минг доллар, «ишлаб олишди». Бироқ денгиз остида ётган ҳамма нарсалар, архив ҳужжатларига кўра 400 миллион доллар туради деб баҳоланмоқда. Кўпгина олтин изловчи айрим кишилар бойлик ортидан қувиб хазина топилган жойга яқинлашишга уриниб кўришди.

КАМБОДЖАДАГИ АҲВОЛ

ПАРИЖ. (ТАСС). Камбоджада озодлик кучлари билан Пномпень режими қўшинлари ўртасида қаттиқ жанг давом этмоқда. Пномпендан олинган хабарларга кўра, мамлакатнинг иккита ғоят муҳим транспорт магистрали: Пномпенни Кампонгсом денгиз порти билан боғлайдиган тўртинчи йўл ва асосий шоликор вилоят бўлган Баттамбанггача олиб борадиган бешинчи йўл ватанпарварларнинг назорати остидадир.

Озодлик кучлари бугун эрталаб Пномпендан 80 километр чамаси шарқи-шимолда Меконг дарёси соҳилида жойлашган Кампонгтям вилоят марказида ҳужум операцияларини давом эттирдилар. Чет эл агентликларининг хабар беришича, Кампонгтямда қуршовда қолган Пномпень қўшинлари ҳозир жуда ҳам оғир аҳволдадир. Ватанпарварлар шаҳарнинг жанубий қисмини батамом эгаллаб олдилар. Шунингдек, шаҳар марказига бевосита яқин жойлашган бир қанча объектларни қўлга киритдилар.

Қуршовда қолган душман гуруҳини таъминлаш ҳаводан амалга оширилмоқда. Қўшни Таиландда жойлашган Америка ҳарбий транспорт самолётлари таъминлаш операцияларида актив қатнашмоқда.

Меҳнаткашлар манфаатига зид ҳаракатлар

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). АҚШ Коммунистик партиясининг бош секретари Гэс Холл «Дейли уорлд» газетасининг мухбири билан суҳбатда, Америка меҳнаткашлари кескин иқтисодий кризисга, инфляция тўхтовсиз кучайиб бораётганлиги сабабли катта маҳрумликлар ва мушкулликларга ҳар кун дуч келмоқдалар, деди.

Миллион - миллион америкаликларнинг аҳволи ёмонлашаверади, чунки нархлар, квартира ҳақи ва солиқлар ўсиб бораётганлигининг қачон тўхташи ва унинг охири кўринмай қолди. «Инфляция сабабли, — деди Гэс Холл, — шу вақтгача меҳнаткашларнинг турмуш даражаси умуман 20—25 процент камайди».

«Озиқ-овқат моллари, кийим-кечак сотиб олиш, даволаниш инфляция сабабли америкаликлар учун жуда мушкул бўлиб қолди. Озиқ-овқат молларининг нархи ошиб кетаётганлиги натижасида меҳнаткашлар оиласи тўйиб овқат ея олмаётган ва очликда кун кечирадиган бўлиб қолмоқда. Аммо, корпорациялар ўзлари олаётган фойдани 36 процент кўпайтирдилар».

Коммунистик партия бош секретари айтдики, АҚШда меҳнаткашлар бошига кулфат солаётган ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар монополиялар манфаатини кўзлаб ва халқ манфаатларига зид ўтказилаётган иқтисодий сиёсатининг натижасидир.

Гэс Холл инфляция одат бўлиб қолган капиталистик мамлакатлардаги аҳвол билан меҳнаткашларнинг турмуш даражасини оширишни таъминловчи методлардан бири тариқасида нархлар назорат қилиб туриладиган социализм мамлакатларидаги аҳвол ўртасида принципиал фарқ борлигини уқтириб ўтди.

Коммунистик партия Бош секретари суҳбат охирида, америкаликларнинг кенг оммаси ўзларининг ҳаётий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун курашни кучайтиришлари ва бу курашнинг тасвирий формаларини кенгайтиришлари керак деди. Меҳнаткашларнинг моддий аҳволини яхшилаш учун монополияларга қарши умуммиллий кампанияни фавқулодда кенгайтириш зарур, деди Гэс Холл.

Жанубий Родезиянинг африкалик ишчилари саноат ва плантация эгалари томонидан қаттиқ эксплуатация қилинган ҳолда, арзимаган иш ҳақи оладилар.

Бу ерда юз минглаб меҳнаткашлар Смитнинг ирқчилик режими остида ярим оч ҳолда яшамоқдалар.

СУРАТДА: эрта саҳардан тун қоронғусигача бир бурда нон топиш учун меҳнат қилаётган тикувчи.

Пресс—ТАСС фотокамераси.

Ҳинд хандалари

— Дўстим, менга беш сўмгина бериб турсанг.

— Йўқ, бизнинг дўстлигимиз беш сўмдан қиммат туради.

— Бўлмаса, 10 сўм берақол.

* * *

— Отам жуда обрўли одам, ҳамма унинг олдида бош эгади.

— У қаерда ишлайди?

— Сартарошхонада!

* * *

Бир куни эр-хотин жанжаллашиб қолишди.

ЭР: — Сен мени ҳадеб «онангникига кетаман» деб қўрқитмоқчимисан?

Хотин: — Йўқ, мен сени уйлаганча калтафаҳм эмасман. Аксинча, мен бу ерга онамни ҳам кўчириб кела қоламан.

* * *

ХОТИН: — Мен ҳозир онамникига жўнайман. Энди бу ерга сира қайтиб келмайман.

ЭР: — Онанг ҳам ўз онасиникига кетиб қолганидан хабаринг йўқми?

* * *

ЭР: — Жаноб судья, хотиним уйланган кунимдан бошлабоқ менга қўлига тушган нарсани отадиган ярамас одат чиқарган.

Судья: — Уйланганингизга неча йил бўлди?

Эр: — 6 йил.

Судья: — 6 йил мобайнида нима учун бирор марта шикоят қилмадингиз?

Эр: — У шу бугун биринчи маротаба нишонга бехато урди-да!

Саид ФОИИҚ
Турк ёзувчиси.

ИМОМ АФАНДИ

ҲИКОЯ

Уйимиз черковнинг худди рўпарасига жойлашганди. Бу черков тахминан Византия империяси даврида қурилган бўлса керак. Кейинчалик черков унчалик санъаткор бўлмаса-да, ўта диндор грек усталари томонидан бир неча бор қайта тузатилган, унга янги безаклар берилган. Лекин бу бино черковдан кўра кўпроқ Византия ҳукмдорлари уйига ўхшаб кетарди. Бинонинг қизил ғиштдан қилинган қалин деворлари айниқса оқшом чоғи мовий осмон ёруғида қорамтир бўлиб кўринар эди. Черковнинг қўнғироқхонаси йўқ эди. Фақат том устидаги янка қуббанинг бутига доим қарға ёки балиқчи қуш қўниб тургани кўзга ташланарди. Одатдаги кичик қуббалар ўрнида қандайдир тушуниб бўлмас дўнгчалар бор эди. Бино унчалик ҳашаматли ҳам, хунук ҳам эмас. Лекин кундуз кунлари у кўримсиз, беўхшов кўринарди. Аммо оқшом тушиши билан гўё бинонинг бўёқлари яна жонланар, кўм-кўк осмон шуъласи фонида яшил-қорамтир тус олган дарахтлар орасида ғиштлар ранги кўзга яққол кўриниб, ажойиб манзара кашф этарди. Шунда бу кичик черковни гўё босма расмдай дафтар жилдига ёпиштириб олгинг келарди киши. Босма расмни секин намлаб, дафтар устига қўйилса-да, қушларни чўчитиб юбормаслик учун бутдан аста ушлаб тортилса, жуда ажойиб манзара намоён бўлади. Истасангиз деворга осиб қўйиб, томоша қилишингиз мумкин!..

Бунақанги истак нима учундир менда май кечалари уйғонарди. Худди мана шу кечалари мен босма расмлар билан қизиқадиган болалик чоғларим ортда қолганидан, нима учун рассом бўлиб етишмаганимдан афсусланардим.

Черковнинг қаршисидаги майдон ўртасига иккита катта қўнғироқ ўрнатилган бўлиб, уларнинг каттасини фақат байрам кунлари ва мотам маросимларида, кичигини эса одамларни ибодатга чақиришда ва қишлоқдагиларга пароход келганини билдириш учун чалинарди.

Ўша куни мен биринчи марта черков имомини қўнғироқхона яқинида учратдим. Қора кўз, қора соқолли имом афанди икки қайрағоч ўртасидаги хода устида оёқларини чалиштирганича қора шляпасини тизза устига қўйиб ўтирарди. Эгнида оппоқ, гўё одам қўли тегмаган тоза шойи кўйлак. Қоп-қора, ялтироқ сочлари кенг пешонасини беркитиб, ёш боланикидек кичик елкаларига тушиб турарди.

— Ассалому алайкум, бей, — деди у менга.

— Салом, имом афанди.

— Аҳволларинг яхшими? Янглишмасам, биз қўшнимиз-а?

— Ҳа, қўшни бўлсак керак.

У кўйлагидай оппоқ тишларини ялтиратиб жилмайди. Бу жилмайишдан унинг юзидаги византияликларга хос жиддийлик йўқолиб, қандайдир оддий ва меҳрибон бўлиб кўринди. Энди менинг қаршимда содда, ўз нонини тер тўкиб қилинган меҳнат эвазига топиб еювчи одам турарди. Гўё у ўз юзидаги ниқобини олиб ташлаган. У, бу билан унда черков совуққонлигидан асар ҳам қолмаганди.

— Онангга айтиб қўйгин, бу йил қишда ҳам боғларингга худди аввалгидай, мен ўзим қарайман.

— Албатта, айтаман.

Мен уйга келиб, унинг гапини онамга айтдим. Ҳақиқатдан ҳам эртасига эрталаб, мен у билан боғимизда учрашдим. Унинг олма дарахти шохига илиб қўйган узун чопони гўё қўриқчи кийимидек ҳилпираб турарди. Имом ерларни чопаркан, унинг оппоқ билакларидаги мускуллари ўйнарди. Бироздан сўнг у ишдан тўхтади-да, қўлига бир сиқим тупроқ олиб деди:

— Бу толиқмас, меҳнаткаш, камтар, беминнат, оссийишта тупроқни севаман! Ахир, бу — ҳаёт демак. Бунинг қаршисида биз нимамиз? Ҳамма тупроқдан бўлган, деб бекорга айтишмаган...

— Сиз файласуфмисиз дейман, имом афанди?

— Йўқ, мен файласуф эмас, ҳатто имом ҳам эмасман. Мен оддий бир ерсиз, онласиз ва бундан ташқари, худосиз одамман.

— Худосизман, дейсизми? Сиз-а?!

— Бир томондан олганда, албатта, худосизман. Ахир, худо мавжуд бўлса ҳам, у бизни яшаш учун яратган-ку. Шундай бўлса, мен уни тан олардим.— У бироз индамай қолди-да, кейин қўшиб қўйди: — Бу гапни тўхтатайлик, яхшиси тупроқ ҳақида гаплашайлик.

— Ёшингиз нечада имом афанди?

— 63 да.

— Нима?!

У кўкрагини керди. Унинг келишган жуссаси ўзига жуда ярашиб турарди.

— Эй, худо! Бундай бўлиши мумкин эмас, ахир! Сизни ҳеч ким 40 ёшдан ошган демайди!..

— Мен қадимги одамлар айтганидек ейиш учун эмас, яшаш учун овқатланаман. Пайти келганда, вино, тамакидан ҳам қайтмайман. Ҳар хил ўсимликлардан тайёрланган овқатни, қуш гўшти ва ҳатто тупроқни ейишга ҳам тайёрман. Энг муҳими — ошқозон. Менинг ошқозоним эса жойида. Ҳаддан ташқари кўп ейиш ҳам мумкин эмас. Меҳнат қилишга қувват етсин учунгина тамадди қилиш керак, ортиқчасига эҳтиёж йўқ. Мен ейишни ҳам, ичишни ҳам иштаҳа билан қиламан. Ҳар хил гапларга қулоқ солиб ўтирмайман. Шунинг учун ҳам ёш кўринаман-да. Одамлар мен ҳақимда нима деб гапиришлари маълум. «Имом бўлса ҳам ароқ ичади, қизларга кўз сузади, кўнгил очишдан ҳам уялмайди», дейишади. Тилига хўжайин бўлолмаганлар гапираверишсин. Ҳаётимда мен қимор ўйнашдан бошқа, ҳамма ишларни қилганман. Ёшлигимда қуруқ нон билан пиёз еб кун кўрсам-да, айғир отдай кишнардим...

— Нималар деяпсиз, имом афанди?!

— Нима бўлган бўлса, борини гапираяпман. Нима, бу ҳақда гапириш мумкин эмасми? Имом бўлсам, нима, менга ҳеч нарса қилиш мумкин эмасми? Мен ҳам бошқалар сингари чиройли қизларни, яхши вино, гуллар, майсазор, қушларни — дунёдаги ҳамма гўзал нарсаларни севаман.

Мен унинг туркча чиройли гапиришидан ҳайратланиб қолдим.

— Биз бу ҳақда яна гаплашамиз. Энди мени кечирасан, — деди-ю, кучи билан белкуракни ерга ботириб, тупроқ ағдара бошлади.

— Мана бу ерга қарагин-а, — деди имом. — Тоза олтиннинг ўзи-я! Олтин ҳам нима бўпти!..

У ерга энгашиб, ёввойи ўтларни юлиб ташлай бошлади. Сўнг менга қараб, соғлом тишларини кўрсатиб, сўзида давом этди:

— Бизнинг олтинимиз йўқ, лекин биз тупроқни севамиз. Ундан баҳра оламиз. Шунинг учун ҳам соғломмиз-да. Олтинимиз йўқлиги ҳам катта бахт. Агар бўлганида ҳам аллақачон ортиқча семириб, жигар касаллигидан ўлиб кетган бўлармидик...

Имом афанди бизнинг боғда ғайрат билан, шижоат билан ишлади... Боғдаги дарахтларда биронта ортиқча шох, ерда эса бирорта ортиқча ёввойи ўт қолмаганди. Помидор кўчатлари ўсиб қолгандай, Қовоқ, бодрингларнинг гуллари эса янада кўпайгандай. Имом ўзи қилган ишидан роҳатланиб, боққа тикилганича сигарет чекиб ўтирарди.

Деразадан мен унинг уруғдан чиқиб, қуёшга интилаётган ўсимликларни завқланиб томоша қилаётганини кўриб турардим.

..Май ойининг охирлари эди. Кеч кириб борарди. Кунни булут қоплай бошлади. Имом менинг дераза олдида ўтирганимга кўзи тушиб, сўради:

— Хўш, қалай?

Мен боққа қараб дедим:

— Ажойиб! Сиз, енгдингиз.

У бироз ўйланиб, жавоб қилди:

— Уруғдек солдатларинг, тупроқдек арсеналинг бўла туриб, енгмаслик уят, ахир. Бу ёққа чиқ!

Мен боққа тушдим. У белкурак сопига суяниб олиб, чўпонга ўхшаб турарди.

— Сиз ғалабага эришган генералга ўхшайсиз, — дедим мен унга тикилиб.

У кулиб юборди.

— Албатта, генералман... Имом Александрос!

Имом афанди бир сиқим нам тупроқни олиб, соқолига суртди.

— Ерда темир, марганец, фосфор, оҳак — ҳамма нарса бор. Уруғ нималигини биламан. Бу — бир ҳазина, омборхона, агар истасангиз, тухум ҳамдир. Ундай бўлса тупроқ-чи? Буни билмайман, Химиклар анализ қилиб, тупроқда у нарса бор, бу нарса бор дейишади. Яхши, унда тупроқнинг уруққа керакли ҳамма нарсаларни етказиб беришини нима билан тушунтирса бўлади? Ер ҳид ва ранг, металл ва минерал, витамин ва фосфат, заҳар ва қанд беради...

— Фақат ерми? Сув, қуёш-чи?

— Менимча, сув билан қуёшга камтарлик етишмайди. Шунинг учун ҳам мен уларни юқори баҳоламайман. Масалан, ёмғирни олайлик, у гўё «Ёғақол, ёғақол!» деб ялинишимизни кутаётгандай. Агар ёмғир ёғиб қолса, «Эй худо, ўзингга минг шукур!» деб хитоб қилишимиз бежиз эмас. Қуёш ҳам худди шунақа. У кўкдан нурини сочаркан, гўё «Мен сизларга энг зарур нарсани бераяпман. Менсиз аҳволларингиз чатоқ бўлади. Ҳаммангиз йўқ бўласиз!» деяётгандек. Замин эса бошқа гап. Бутун қиш бўйи оёқларимиз тагида итоаткорлик билан ёйилиб ётади. Лой бўлса, пойафзалларга ёпишади, кийимларни ифлос ҳам қилади. Бу қора, сариқ, қизғиш тупроқлар! Лекин баҳор келиши биланоқ, тупроққа жон кириб, гўё у учун байрам бошланади. У саҳий подшо сингари одамларга қувонч улашади. Яйловлар кўм-кўк ўтлар билан қопланади. Тепалик ва тоғ ён бағирлари лола-қизғалдоқлардан қип-қизаради. Бойчечаклардан оппоқ бўлиб, нафис тўлғонади. Ҳаттоки, чучмўма ҳам қувончдан табассум қилаётгандек туюлади. Тупроқ бутун борлиғини инсонга беминнат топширади. Бу саҳийликнинг чегараси йўқ... Лекин сўнгра бу қувончли байрам тугайди, тупроқ чириб, вақт ўтиши билан яна тирилмоқ учун ўлади. Бу ўлиш-тирилиш абадий давом этаверади. Эркакларни билмайман-у, аёлларнинг зуваласи тупроқдан бўлган. Она тупроқ! Бу бутун борлиқнинг бунёдкори! Ҳар бир аёл қалбида мана шу тупроқ нишонаси бор. Биз — эркаклар, менинг билишимча, қуёш, ҳаво, сув фарзандларимиз. Лекин аёллар-чи? Улар сўзсиз она ернинг қизларидир!

У бир сиқим тупроқни бақлажон этагига тўкди-да, бирдан сўраб қолди:

— Сен ҳеч қачон менинг қўшиқ айтганимни эшитганмисан?

— Йўқ, эшитмаганман.

— Черковга бориб, бир эшитиб кўрсанг бўлар экан. Мен жуда хушовозман. Оят айтаётганимда, худо фарзанди ҳақида ҳам, ота худо ҳақида ҳам ўйлайман. Йўқ, мен ер ҳақида куйлайман. Қандай бўлмасин, бир эшит. Провослав оятларида ғам, қўрқинч бор. Оятлар аслида тингловчини ҳақиқатдан бўҳтонга, телба дунёга, қулликка чорлайди. Мен эса уларни ўзимча куйлайман. Куйлаганда ҳам кўз олдимда она ер гавдаланиб туради. Шунинг учун ҳам менинг овозимда уларнинг акси жаранглайди. Бизнинг оролда хушовозли фақат икки киши бор. Бири — мен, иккинчиси — балиқчи Анпимос. Унинг овозини эшитганмисан?

(Давоми бор).

⊙ ФУТБОЛ

Пешқадамлар ўз ўрнида

Ўтган шанба куни футбол бўйича СССР биринчилигининг навбатдаги тур учрашувлари бўлиб ўтди. Корея Халқ Демократик Республикасидан қайтиб келган Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари шу турда Донецкда маҳаллий «Шахтёр» командаси билан ўйнадилар. Учрашув 1:0 ҳисобида майдон эгаларининг ғалабаси билан тугади. Ўйин тақдирини ҳал қилган ягона тўпни меҳмонлар дарвозасига 20-минутда В. Старухин киритди. «Пахтакор» мағлубиятга учраганига қарамай, ўз ўрнидан силжигани йўқ. Чунки ундан кейинги ўринларни эгаллаб турган Ростов армиячилари билан лан «Карпати» ҳам шу турда мағлубиятга учради. Ростовликлар ўз майдонларида Олмаотанинг «Қайрат» футболчиларига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Львовнинг «Карпати» командаси эса Ленинградда маҳаллий «Зенит» командасидан 0:3 ҳисобида мағлубиятга учради.

Навбатдаги ғалабага эришган пешқадамлар ҳам ўз ўринларида қолишди. «Арарат» Ворошиловградда «Заря» устидан 1:0 ҳисобида, Киев динамочилари ўз майдонларида тбилисилик клубдошлари устидан 2:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд қилинди: ЦСКА — «Днепр» (Днепропетровск) — 0:0 (пенальтилар бўйича украин футболчилари 5:3 ҳисобида ютишди, «Спартак» (Москва) — «Торпедо» — 1:1 (5:4), «Динамо» (Минск) — «Динамо» (Москва) — 2:1.

23 тур ўйинларидан сўнг командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

	У	Ғ	Д	М	Т.Н	О
Арарат	23	13	2	8	41—21	28
Динамо К.	23	12	3	8	36—19	27
Шахтёр	23	11	3	9	24—21	25
Динамо М.	22	9	5	8	31—22	23
Днепр	23	8	7	8	29—29	23
Заря	23	11	0	12	29—18	22
Спартак	22	9	3	10	27—24	21
ЦСКА	23	8	5	10	27—29	21
Қайрат	23	8	5	10	23—33	21
Динамо Тб	22	7	5	10	22—23	19
Зенит	23	7	3	13	27—23	19
Торпедо	22	8	0	14	23—27	16
Пахтакор	22	6	1	15	28—32	13
Динамо Мн	22	5	2	15	16—25	12
СКА	23	3	5	15	15—30	11
Карпати	23	4	3	16	22—44	11

● Жонажон Ватанимизда

Белоруссиянинг янги институти

МИНСК. (ТАСС мухбири). Бугун В. И. Ленин номли Белоруссия Давлат университетида ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг малакасини ошириш институти очилди.

Янги институтда Белоруссия, Қозоғистон, Балтика бўйи республикалари ва Закавказье республикалари олий ўқув юртларида ижтимоий фанлардан дарс берувчи ўқитувчилар ўзларининг илмий-методик ва ғоявий-назарий савияларини оширадилар. Институт программасига мувофиқ, тингловчилар илмий мавзуларда доклад қиладилар, назарий ва методик семинарларида қатнашадилар. Минскдаги ижтимоий фанлар кафедраларида педагогик практикадан ўтадилар.

Институтда биринчи марта қабул қилинган 75 тингловчи машғулотга киришди.

▲ ▲ ▲

ТОЖИКИСТОН ССР. Узум, олма, бодом, карам ортилган дастлабки самолётлар Душанбе аэропортидан Магадан ва Ёқутистонга йўл олди.

Республика боғларида ва далаларида мўл ҳосил етиштирилганлиги Узоқ Шимол районларига Узоқ Шарқнинг саноат марказларига 30000 тонна сабзавот ва мева юбориш имконини беради.

СУРАТДА: самолётга олма ортиш пайти.
Р. Позднянов фотоси. (ТАСС).

▲ ▲ ▲

НАМАТДАГИ ГУЛЛАР

Нукус ўтов-намат комбинати ўзига хос миллий қорақалпоқ нақшлари билан безатилган гулдор наматнинг дастлабки туркумини тайёрлади. Уларни комбинатга ўрнатилган автомат линия чиқазди. Наматларнинг безакларини қўли гул халқ усталари Сора Тўртқулбоева ва Уразбой Абдиевлар яратишди.

Қорақалпоғистонда наматга безак бериш — амалий санъатнинг оммавий туридир. Қўлда ишланган гулдор наматларни бугунги кунда ҳар бири қорақалпоқ овулида, чўпонлар, шоликорлар ва пахтакорлар уйида учратиш мумкин.

Қорақалпоқ аёллари туфайли бу қадимги санъат тури сақланиб, йилдан-йилга ривожланиб келди. Анъанага кўра ҳар бир қиз тўй бўлгунга қадар наматга гулдор нақшларни тушира билиши шарт эди. Куёвнинг уйига қиз ўзи тўқиган гўзал буюмларни олиб борар эди. Бу ҳунарга уларни машҳур усталар ўргатишар эди.

— Менинг устозим, онам Бопиш Тожибоева бўлган, —дейди С. Тўртқулбоева. — Ҳозир у саксон ёшда. Бироқ, онам кексалигига қарамай ўз хотирасида ўнлаб нақш турларини сақлаб қолган. У ҳозир ҳам наматга такрорланмас безакларни бера олади.

Ўтов-намат комбинати коллекциясида Соранинг шонли саналар — Қорақалпоғистон АССРнинг 45 йиллиги, Октябрь байрамлари, ғалаба куни, Биринчи май байрами шарафига бағишлаб ишлаган ранг-баранг наматлари бор... Ҳар бир намат такрорланмас бўлиб, рассомнинг етук асарига ўхшайди.

Комбинатда ранг-баранг наматли тайёр ўтовларни чиқаришни ташкил қилиш мўлжалланмоқда. Бунинг учун бир қанча йирик цехлар кенгайтирилиб, янги машиналар ўрнатилади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|IX да Шоҳ Эдип.

Кино

11 СЕНТЯБРЬ — СЕШАНБА

ҚИШКИ БИНОДА

Решма ва Шера; Шахсий уйингиз — САНЪАТ САРОЙИ (18.00, 20.45).

Геркус Мантас — «ЧАЙКА» (18.00, 20.45), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (18.30, 20.45), «МОСКВА» (21.00), «ДРУЖБА» (18.00, 20.40).

Қизлар қасамёди — «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кечқурун).

Аччиқ гуруч — «СПУТНИК», (тоқ соатларда, кечқурун).

Фантомас (2, 3 сериялар) — «ЎЗБЕКИСТОН» (19.00, 21.30).

Дайди — «КЎКЧА» (20.30).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли (17.10, 20.20).

Бошсиз чавандоз — «МОСКВА» (19.30).

Михай ботир (2 серия) — «ДРУЖБА» (20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қизлар қасамёди — «ФЕСТИВАЛЬ»;

300 спартанлик — «ХИВА»;

Фантомас (3 серия) — «ТЕЛЬМАН номли.

12 СЕНТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

ҚИШКИ БИНОДА

Решма ва Шера; Шахсий уйингиз — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 13.30, 16.00, 18.00, 20.45);

Геркус Мантас — «ЧАЙКА» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45), «МОСКВА» (12.00, 14.30, 17.00, 21.00), «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00, 20.40).

Қизлар қасамёди — «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Аччиқ гуруч — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун);

Фантомас (2, 3 сериялар) — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00 13.00, 16.00, 19.00, 21.30).

Дайди — «КЎКЧА» (11.00, 14.10, 17.20, 20.30).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли (10.40, 14.00, 17.10, 20.20).

Кашмирдаги муҳаббат — ҲАМЗА номли (11.30, 14.30, 17.30, 20.30).

Бошсиз чавандоз — «МОСКВА» (10.00, 19.30).

Михай ботир (2 серия) — «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қизлар қасамёди — «ФЕСТИВАЛЬ»;

300 спартанлик — «ХИВА».

Фантомас (3 серия) — «ТЕЛЬМАН» номли.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

экскурсоводлар тайёрловчи олти ойлик пуллик курсларга

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Курсларга олий маълумотлилар ва гуманитар факультетларнинг юқори курс студентлари қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-61, Тарас Шевченко кўчаси, 44-уй, телефон 32-09-72.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ

14 сентябрда

КУЗГИ МАВСУМНИНГ ОЧИЛИШИ.

ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДА «Ўргатилган айиқлар». АТТРАКЦИОНИ ВА РАНГ-БАРАНГ

ПРОГРАММА

Томошалар 19.30;
Шанба кунлари — 15.00, 19.30;
Якшанба кунлари — 12.00, 15.00 ва 19.30 да бошланади.
Билетларни олдиндан сотиш кассаси ҳар куни соат 12.00 дан ишлайди.
Цирк яқинида 1, 4, 25, 52, 54, 74, 19, 41, 49-автобусларнинг охирги бекати жойлашган.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЗИҚ-ОВҚАТ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ

«УЗГЛАВХЛЕБ»НИНГ ТОШКЕНТ БУЛКА-ҚОНДИТЕР ҚОМБИНАТИ

«МОСКВА» ТЕШИККУЛЧАЛАРИ ВА МИЛЛИЙ НОН МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ ТУРЛИ ХИЛЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИ ВА ШАҲАР МАГАЗИНЛАРИГА ЕТКАЗИБ БЕРАДИ.

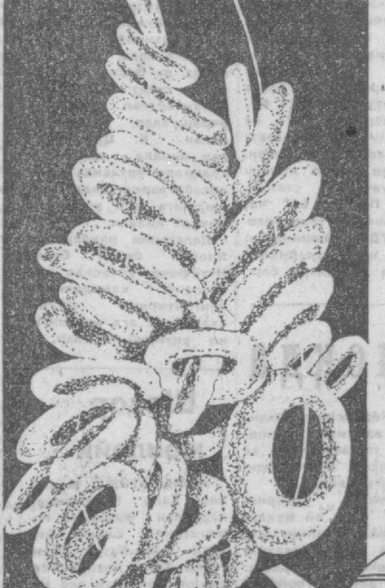

Бундан ташқари, комбинат чучук нон, буйрак, юрак, гипертония касалликлари ва яллиғланиш процессларида фойдали бўлган ахлорид (тузсиз) нон маҳсулотлари, витамин ва минерал тузларга бой бўлган майдаланган дон ва кепакли нон маҳсулотлари ни ишлаб чиқаради.

Маҳсулотларимизни «ТАШХЛЕБТОРГ» ва райпишчеторг магазинларидан сотиб олишингиз мумкин.

Телевизор

11 СЕНТЯБРЬ

СЕШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.35 Кўрсатувлар программаси. 18.40 Болалар учун қўғирчоқ фильм. **Ўзбек тилида:** 18.50 Ўқувчилар учун. «Глобус» программаси. 19.20 Совет тинчлик программаси — амалда. **Рус тилида:** 19.35 «Ахборот» информацион программаси. 19.50 Фестиваль қатнашчилари билан учрашув. **Ўзбек тилида:** 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. «Чорвачилик факультети». 23.00 «Санъат усталари». СССР халқ артисти Шукур Бурхонов.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.35 Бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 19.00 Рангли телевидение Хоккей бўйича СССР чемпионати **«Крылья Советов»** (Москва) — **«Спартак»** (Москва). Учинчи бўлим. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 19.40 Инсон ва қонун. 20.10 «Сиз театрни севасизми?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.50 Рангли телевидение «Инженер Прончатов». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 2-серияси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ўзбекистон комсомоли» (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 «А. Твардовский поэзияси». 23.05 Ф. Шопеннинг фортепьяно ва оркестр учун ёзган биринчи концерти. 23.45 Кўрсатувлар программаси. 23.50 Москва кўрсатувларининг охири.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади.

12 СЕНТЯБРЬ

ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 «Совет характери». Минскдан олиб кўрсатилади. 13.15 Рангли телевидение. «Инженер Прончатов». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 1-серияси. 14.20 Рангли телевидение. Ўзбекистон ССР бадиий ҳаваскорлик ашула ва рақс ансамблларининг концерти. 15.00 «Тинчлик қонуни асосида». Ёзувчи Г. Боровик чиқиши. 13.15 «Биз табиат билан танишамиз». Табиатшунослик бўйича ўқув кўрсатуви. 15.30 «Ля нотаси». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.50 Адабиёт бўйича кўрсатув 16.50 География бўйича ўқув кўрсатуви **Тошкент кўрсатади.** 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 «Эчкича». Болалар учун мультфильм. **Рус тилида:** 18.45 Ота-оналар университети. 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «Коммунист» программаси. **Ўзбек тилида:** 20.00 Ўн минут музика. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 Фестиваль қатнашчилари билан учрашув (рус тилида). 21.15 Пахта терими кундалиги. 21.30 Пахтакорлар учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР кубоги. Ярим финал. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Киев). «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 00.15 Кўрсатувлар программаси. 00.20 Москва кўрсатувларининг охири.

СССР соғлиқни сақлаш Министрлигининг Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари, институт ЛОР кафедрасининг ассистенти Ф. Абдураҳмоновга синглиси
Холида
ИСМОИЛОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзир изҳор қилади.

Октябрь район халқ маорифи бўлими, район касаба Союз комитети ва 136-мактаб коллективи она тили ўқитувчиси М. Эрназаровга отаси
Эрназар
ЭРГАШБОЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

4 бет. Тошкент оқшоми. Орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета. 11 СЕНТЯБРЬ, 1973 й.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—03666. Нашр В—2576.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.